

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT

Diplomska naloga

ZAVAROVANJE ODGOVORNOSTI

Mojca Milojevič

Koper, 2018

Mentor: izr. prof. dr. Igor Stubelj

POVZETEK

Namen diplomske naloge je predstaviti odgovornostna zavarovanja in njihove značilnosti. Gre za zavarovanja, ki jih uvrščamo med premoženjska. Imeti zavarovanje splošne odgovornosti pomeni imeti kritje za nastalo škodo, ki jo nehote povzročimo kakšni osebi, ali če poškodujemo stvar v lasti tretje osebe. Dogajajo se nesreče, ki lahko ob podanem odškodninskem zahtevku in neustreznem ali sploh nobenem zavarovanju za seboj pustijo veliko neprijetnih posledic. V nalogi smo predstavili osnovna in dodatna kritja pri zavarovanju splošne odgovornosti ter način izračuna cene zavarovanja. Opisujemo tudi zgodovino zavarovanj pred odgovornostjo in njihov pomen, vrste odgovornostnih zavarovanj ter primerjavo splošnih pogojev za zavarovanje odgovornosti treh slovenskih zavarovalnic. V zadnjem delu naloge bomo predstavili ponudbe in premije za zavarovanje odgovornosti iz dejavnosti, ki smo jih pridobili pri zavarovalnicah, ki smo jih vključili v primerjavo.

Ključne besede: splošna odgovornost, odškodninski zahtevek, zavarovalno kritje, premija, ponudba, zavarovalnica.

SUMMARY

The purpose of the diploma is to present liability insurance and their characteristics. These are insurance that we classify as non-life insurance. To have a general liability insurance means to have cover for the damage that is unintentionally caused to a person or if we damage a thing owned by a third party. Accidents happen and they can cause many unpleasant consequences on the basis of a claim for compensation and inadequate or no insurance at all. In the order we present the basic cover and additional cover in the insurance of general liability and the method of calculating the insurance price. We also describe the history of insurance against liability and their importance, types of liability insurance, and a comparison of the general terms and conditions for insurance of the liability of the three Slovenian insurance companies. In the final part of the task, we will present offers and insurance premiums from the activities that we obtained from insurance companies that we included in the comparison.

Key words: liability insurance, claim for compensation, insurance cover, premium, offer, insurance company.

UDK: 368(043.2)

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorju Igorju Stublju, izr. prof. dr., za pomoč pri pisanju diplomske naloge, za usmerjanje in svetovanje.

Hvala tudi ostalim, ki so verjeli vame in me spodbujali med študijem in pri ustvarjanju zaključne naloge.

VSEBINA

1	Uvod.....	1
1.1	Opredelitev problema in teoretičnih izhodišč	1
1.2	Namen in cilji diplomske naloge	1
1.3	Predvidene metode dela	2
1.4	Predpostavke in omejitve diplomske naloge.....	2
2	Zavarovalne osnove.....	3
3	Slovenski zavarovalni trg	5
4	Zavarovanje odgovornosti.....	13
4.1	Zgodovina zavarovanj pred odgovornostjo.....	13
4.2	Vrste odgovornostnih zavarovanj.....	14
4.3	Pomen zavarovanja pred odgovornostjo	16
5	Primerjava in analiza pogojev zavarovanja splošne odgovornosti različnih slovenskih zavarovalnic	19
5.1	Izključitve.....	20
5.2	Kritje posameznih nevarnostnih virov	23
5.2.1	Gradbena, montažna in podobna dejavnost.....	24
5.2.2	Odgovornost zasebnika	26
5.2.3	Organizacija dogodkov	27
5.2.4	Hišna in zemljiška posest	29
5.2.5	Posest in reja živali ter trgovina z njimi	29
5.2.6	Hoteli, moteli, penzioni, gostinski obrati in podobno	30
5.2.7	Kmetijstvo in gozdarstvo.....	31
5.2.8	Društva	32
5.2.9	Vzgojno-varstvene in izobraževalne ustanove	33
5.2.10	Bolnišnice, zdravstveni domovi, sanatoriji ipd.	34
5.2.11	Kopališča	35
5.2.12	Garderobe	35
5.2.13	Priključene proge	35
5.2.14	Parkirišča v javni uporabi na prostem	36
5.2.15	Hramba vozil v zaprtem ali ograjenem prostoru s stalnim čuvajem	36
5.2.16	Garažiranje vozil.....	36
5.2.17	Poklicna odgovornost strokovnega osebja v zdravstveni in veterinarski dejavnosti.....	37
5.2.18	Nega telesa.....	37

5.2.19	Veterinarji	38
5.2.20	Atrakcije za zabavo in rekreacijo	38
5.2.21	Oskrba s plinom, elektriko, vodo in komunalna dejavnost	38
5.2.22	Lokalne skupnosti.....	39
5.2.23	Snemanje reklam, videospotov, filmov	39
5.3	Dodatna kritja.....	40
5.4	Veljavnost zavarovanja	51
5.5	Nastanek zavarovalnega primera	52
5.6	Zavarovančeve dolžnosti po zavarovalnem primeru	52
5.7	Obveznosti zavarovalnice	53
5.8	Povišanje premije zaradi slabega škodnega rezultata	54
6	Pregled ponudb zavarovanja odgovornosti pri obravnavanih zavarovalnicah	56
7	Sklep	59
	Literatura in viri	61

PREGLEDNICE

Preglednica 1: Zbrana premija in izplačane odškodnine iz naslova splošne odgovornosti v EUR v letih 2014, 2015 in 2016.....	6
Preglednica 2: Zbrana premija iz naslova splošne odgovornosti in izplačane odškodnine iz naslova splošne odgovornosti v EUR v letih 2014, 2015, 2016 v Zavarovalnici Triglav d.d.	8
Preglednica 3: Zbrana premija iz naslova splošne odgovornosti in izplačane odškodnine iz naslova splošne odgovornosti v EUR v letih 2014, 2015, 2016 v Zavarovalnici Sava d.d.	9
Preglednica 4: Zbrana premija iz naslova splošne odgovornosti in izplačane odškodnine iz naslova splošne odgovornosti v EUR v letih 2014, 2015, 2016 v zavarovalnici Adriatic Slovenica d.d.	10
Preglednica 5: Povišanje premije glede na škodni rezultat pri zavarovalnici Adriatic Slovenica d.d.	54
Preglednica 6: Primerjava podatkov prejetih ponudb	57

SLIKE

Slika 1: Prodajne poti pri sklepanju zavarovanj splošne odgovornosti v letu 2016.....	7
Slika 2: Tržna struktura slovenskega zavarovalnega trga v letu 2016	11
Slika 3: Pravna razmerja med zavarovalnico, zavarovancem in oškodovancem.....	17

1 UVOD

Učinki globalizacije prodirajo na vsa področja okoli nas, v okolje, navade, kulturo itn. Tudi v poslovnem svetu se srečujemo z novostmi in načinom delovanja, ki smo ga sprejeli za svojega, čeprav je bil ta pred leti še dober. V zavarovalništvu sledimo tujim zavarovalnicam, ki imajo določene segmente zavarovalništva bolj razvite kot v Sloveniji, zavarovalniški praksi v tujini pa sledijo tudi podjetja v Sloveniji, ki želijo imeti sklenjena takšna zavarovanja, kot jih imajo podjetja v tujini.

1.1 Opredelitev problema in teoretičnih izhodišč

Zavarovanje splošne odgovornosti je eno izmed zavarovanj, brez katerega skorajda nobeno tuje podjetje ne posluje več. Ta vzorec se pojavlja tudi pri nas, saj se znesek povzročene škode lahko povzpne zelo visoko, brez ustreznega zavarovanja pa to lahko ogrozi delovanje podjetja. Do sedaj lahko v Sloveniji govorimo o dveh odmevnih primerih, ko sta bili izplačani skoraj milijonski odškodnini, obe v povezavi z zdravstveno stroko. Prvi je primer Bolnišnice Postojna, ko je sodišče po več letih določilo višino odškodnine, ki jo mora porodnišnica plačati oškodovanki. Odškodnina se je po neuspelem predhodnem poizkusu reševanja izven sodišča »ustavila« pri 900.000 evrov. Drugi je primer iz Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana, pri katerem se je odškodninski zahtevek povzpel na skoraj 700.000 evrov.

1.2 Namen in cilji diplomske naloge

Namen diplomske naloge je poglobljeno predstaviti odgovornostna zavarovanja, njihove značilnosti ter ponudbo na Slovenskem zavarovalniškem trgu. V nalogi smo predstavili osnovna kritja in dodatna kritja pri zavarovanju splošne odgovornosti ter način izračuna cene zavarovanja. Opisali smo zgodovino zavarovanj odgovornosti in njihov pomen, vrste odgovornosti ter predstavili primerjavo splošnih pogojev za zavarovanje odgovornosti treh slovenskih zavarovalnic. V praktičnem delu naloge smo predstavili ponudbe in premije za zavarovanje splošne odgovornosti za podjetje, ki se ukvarja z vgradnjo stavbnega pohištva, in so bile posredovane od zavarovalnic.

V nalogi smo preverjali postavljene hipoteze.

- H1: Ljudje se vse bolj zavedajo pomena odgovornostnih zavarovanj.

Če je še pred leti veljalo, da so zavarovanja odgovornosti sklepala le velika podjetja, se pomena zavarovanja odgovornosti zavedajo tudi manjša podjetja. Izplačilo odškodnine za manjša podjetja lahko vpliva na njihov obstoj oz. prekinitev delovanja. Tudi posamezniki danes svoj prosti čas

preživljamo drugače kot nekdanj, užitki lahko hitro postanejo mora, ko se pri vijuganju po belih strminah nehote zaletimo v drugega smučarja.

- H2: Premija iz naslova zavarovanja splošne odgovornosti se zadnja leta povečuje, enako je z odškodninskimi zahtevki.

Posamezne univerze od študentov, ki odhajajo na izmenjavo v tujino, zahtevajo sklenitev zavarovanja odgovornosti, v kolikor bi pri izvajanju prakse povzročili škodo tretjim osebam. Vse več podjetij, ki vabijo k opravljanju določenih storitev, od izvajalcev zahteva sklenitev zavarovanja odgovornosti. Podjetja, ki se ukvarjajo z gradbeništvom, morajo imeti po Gradbenem zakonu sklenjeno zavarovanje odgovornost iz dejavnosti z vključenimi dodatnimi kritji.

Glede na navedeno predvidevamo, da se iz leta v leto povečuje tudi premija, s tem pa sorazmerno tudi izplačana odškodnina oškodovancem.

- H3: Na slovenskem zavarovalniškem trgu je še prostor za dopolnitev ponudbe določenih vrst zavarovanja odgovornosti.

Razvoj sodobne tehnologije, nove oblike in načini dela so med drugim dejavniki, ki vplivajo na rast in razvoj odgovornostnih zavarovanj.

Vse več je vdorov v računalniške programe podjetij in zasebnikov ter zlorab, kar bi lahko šteli za priložnost priprave novega zavarovalnega produkta, ki bi vključeval kritje pred tovrstnimi škodami.

1.3 Predvidene metode dela

Teoretični del diplomske naloge temelji na preučevanju in povzemanju iz relevantne literature in virov. V empiričnem delu smo zbrali in analizirali drugotne podatke. Iz podatkov zbranih v letnih poročilih zavarovalnic in zavarovalniških biltenih smo primerjali zbrano premijo ter izplačane odškodnine iz naslova splošne odgovornosti za leto 2015 in leto 2016 ter pogledali tržne deleže zavarovalnic, ki so prisotne na slovenskem zavarovalnem trgu. Z obravnavo teh smo preverjali postavljene hipoteze. Primerjali smo zavarovalne pogoje, kritja in ponudbe obravnavanih zavarovalnic.

1.4 Predpostavke in omejitve diplomske naloge

Posebni omejitvi pri pisanju naloge nismo predvidevali, vsebina naloge je omejena na dostopne podatke, ki niso poslovna skrivnost.

2 ZAVAROVALNE OSNOVE

Ljudje so se že pred več tisoč leti poskušali zavarovati pred različnimi nevarnostmi. Gradili so nasipe ob rekah, da ne bi ob poplavah ostali brez pridelkov in bivališč, tovor na ladjah so razporejali glede na težo in maso tovara, orodje in pridelke zaklepali pred nepridipravi, ograjevali so živino pred vsiljivci in jim s tem tudi preprečili pobeg.

O nastanku organizirane dejavnosti zavarovanja govorimo, ko so se ljudje organizirali v skupnosti in tveganja razdelili na več subjektov, ki so skupno nosili posledice.

Poglavitne naloge zavarovanja so (Slovensko zavarovalno združenje 2016b):

- vlaganje v tehnične sklade,
- odstranjevanje motenj v ekonomskem delovanju gospodarskih družb,
- preventivna in represivna dejavnost.

Zavarovanja delimo v dve večji skupini, in sicer med premoženjska in življenjska zavarovanja, ki so sestavljena iz več zavarovalnih vrst. K premoženjskim zavarovanjem spadajo vsa zavarovanja, vključno z nezgodnim zavarovanjem, razen življenjska zavarovanja. K življenjskim zavarovanjem pa spadajo življenjska zavarovanja v ožjem pomenu (klasična življenjska zavarovanja, zavarovanje za primer poroke oz. rojstva, življenjsko zavarovanje vezano na enote investicijskih skladov, tontine¹ ipd.) (Pavliha 2000).

Glede na način odločanja ločimo zavarovanja na obvezna (npr. zavarovanje avtomobilske odgovornosti), ki jih predpisuje država, in prostovoljna (npr. nezgodno, življenjsko, pokojninsko zavarovanje), o katerih se zavarovanci prostovoljno odločamo (Pavliha 2000).

Zavarovanje splošne odgovornosti, o katerem pišemo v nadaljevanju, spada med premoženjska zavarovanja, po načinu odločanja pa med prostovoljna zavarovanja.

¹ Tontina je zavarovanje, pri katerem se skupina zavarovalcev dogovori, da bo skupno kapitalizirala svoje prispevke in razdelila tako kapitalizirano premoženje med tiste zavarovance, ki doživijo določeno starost, oziroma med dediče umrlih zavarovancev oziroma med upravičence, ki so jih določili umrli zavarovanci (Slovensko zavarovalno združenje 2016b).

Predstavljamo izraze povzete po Splošnih pogojih za zavarovanje odgovornosti 01-ODG-01/17, (AS 2017) zavarovalnice Adriatic Slovenica d.d. s katerimi se bomo srečevali v nadaljevanju naloge:

- zavarovalec – oseba, ki sklene zavarovanje;
- zavarovanec – oseba, katere premoženjski interes je zavarovan; zavarovanec in zavarovalec sta ista oseba, razen če se zavarovanje sklepa na tuj račun;
- polica – listina o sklenjeni zavarovalni pogodbi;
- premija – znesek, ki ga zavarovalec plača zavarovalnici po zavarovalni pogodbi;
- franšiza – udeležba zavarovanca pri škodi;
- odškodnina – znesek, ki ga zavarovalnica plača v okviru določil zavarovalne pogodbe tretji osebi in predstavlja znesek, ki je potreben za nadomestitev utrpjenj škoda ter odvetniške in druge stroške, ki so povezani z uveljavljanjem odškodninskega zahtevka;
- poškodovanje oseb – telesne poškodbe, obolenje ali smrt osebe, zaradi škodnega dogodka, ki se zgodi v času trajanja zavarovanja;
- poškodovanje stvari – poškodba, uničenje ali okvara stvari, zaradi škodnega dogodka, ki se zgodi v času trajanja zavarovanja; za stvari štejejo tudi živali, gotovina in drugi izkazi z denarno vrednostjo;
- čista premoženjska škoda – škoda, ki ni niti poškodovanje oseb niti poškodovanje ali izginitev stvari, niti ni njihova posledica (finančna škoda);
- svojci – zavarovančev zakonski ali partner iz druge pravno priznane skupnosti, sorodniki zavarovanca v ravni črti ali v stranski črti do četrtega kolena, osebe v svaštvu, mačeha in očim, pastorki, krušni starši in starši zakonca oziroma partnerja;
- delavci – osebe, ki so z zavarovancem v pogodbenem razmerju za opravljanje dela za zavarovanca na osnovi pogodbe o zaposlitvi, učne pogodbe ali napotnice, ter osebe, ki delajo za zavarovanca na osnovi napotitve svojega delodajalca (izposojena delovna sila);
- nevarnostni vir – vir nastanka odgovornosti zavarovanca, ki je lahko odgovornost, ki izvira iz opravljanja dejavnosti, odgovornost zavarovanca kot zasebnika ali odgovornost iz posesti stvari.

3 SLOVENSKI ZAVAROVALNI TRG

Začetki zavarovalništva v Sloveniji segajo v 18. stoletje, ko je bila ustanovljena prva zavarovalnica na slovenskem etničnem ozemlju v okviru Avstro-Ogrske monarhije z imenom Compagnia di assicurazione s sedežem v Trstu. Prva sodobna slovenska zavarovalnica s sedežem v Ljubljani je bila ustanovljena leta 1871, in sicer v okviru Občne zavarovalne banke Slovenije (Škufca 2003). Pavliha (2000) navaja, da je silovit razvoj industrijske dejavnosti v 19. stoletju omogočil, da se je začelo razvijati sodobno zavarovanje in pozavarovanje.

Zavarovalna skupnost Triglav se je leta 1990 preoblikovala in nastale so nove zavarovalne delniške družbe: Zavarovalnica Triglav, d.d., Zavarovalnica Maribor d.d., Adriatic, zavarovalna družba d.d. in Zavarovalnica Tilia d.d. Po osamosvojitvi je Slovenija odprla vrata tudi tujim zavarovalnim družbam, ustanovile so se zdravstvene zavarovalnice in pozavarovalnice, prišlo je do preimenovanj in združitvev, zadnja konec leta 2016, ko sta se Zavarovalnica Tilia d.d. in Zavarovalnica Maribor d.d. združili v zavarovalnico Sava d.d. Na slovenskem zavarovalnem trgu pri sklepanju zavarovanj sodelujejo zastopniki, posredniki, zavarovalnice, pozavarovalnice ter pogodbeniki, ki lahko v imenu in za račun zavarovalnice po pooblastilu sklepajo zavarovalne pogodbe. Kot najvišji »organ« v zavarovalništvu, ki med drugim podeljuje dovoljenje za opravljanje zavarovalniških storitev, je Agencija za zavarovalni nadzor. Podatke o zbranih premijah in škodah ter druge podatke obdeluje in shranjuje Slovensko zavarovalno združenje, ki v primerjavi z nekaterimi tujimi zavarovalnimi združenji posreduje mnogo več informacij in ima pomembno vlogo v zavarovalništvu.

V Sloveniji posluje tudi zavarovalni pool, ki je bil ustanovljen za potrebe opravljanja zavarovalnih poslov, povezanih z jedrskimi nevarnostmi.

Raven razvitosti zavarovalne dejavnosti merimo z deležem premije življenjskih zavarovanj v skupni zavarovalni premiji, deležem premije premoženjskih zavarovanj, višino zavarovalno-tehničnih rezervacij glede na zavarovalno premijo, delež zavarovalne premije v BDP-ju, številom organizacij, ki se ukvarjajo z različnimi vrstami zavarovalnih poslov ter številom zavarovalnic in pozavarovalnic (Slovensko zavarovalno združenje 2016a).

Zavarovalništvo je storitvena dejavnost, ki se nenehno spreminja, med drugim zaradi sprejetja ali dopolnitev zakonov, kot so Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP, Uradni list RS. št. 70/94, 67/02, 13/05 in 30/06) in Zakon o zavarovalništvu (Zzavar, Uradni list RS. št. 13/00, 91/00, 21/02, 50/04, 102/04, 76/06, 109/06, 102/07, 69/09, 49/09, 79/10, 79/10, 99/10, 90/12 in 56/13). Tudi vstop Slovenije v Evropsko unijo in njeni predpisi je vplival na razvoj zavarovalništva pri nas.

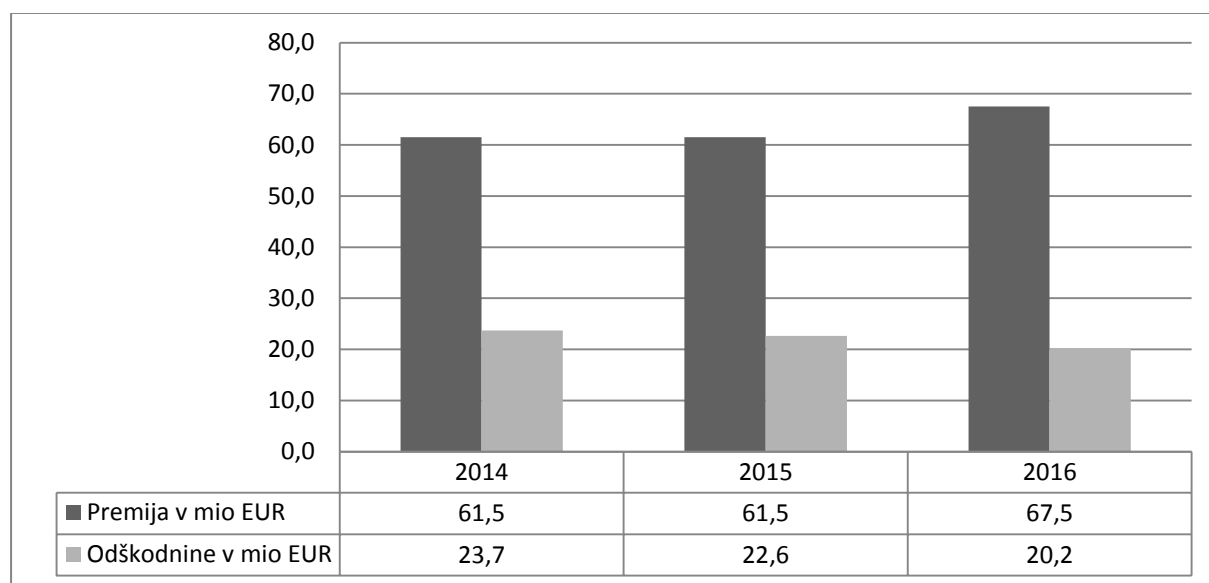
Po podatkih Slovenskega zavarovalnega združenja (2017) je bilo v Sloveniji konec leta 2016 registriranih štirinajst zavarovalnih družb s sedežem v Sloveniji, dve pozavarovalnici, tri pokojninske družbe in sedem podružnic tujih zavarovalnic. Število pravnih subjektov, ki

zavarovalnice zastopajo in zanje tržijo oz. sklepajo zavarovanja, se skozi čas spreminja. Poleg združitve dveh slovenskih zavarovalnic je leta 2016 začel veljati tudi nov Zakon o zavarovalništvu (ZZavar-1, Uradni list RS. št 93/15). Ministrstvo za zdravje je predlagalo ukinitve dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, kar bo v primeru uresničitve predloga pomenilo spremembo strukture premij nekaterih zavarovalnic, izgubo delovnih mest in spremembo dostopnosti zdravstvenih storitev.

V Sloveniji se je skupna zbrana premija od leta 2010, ko je bilo zbrane premije za 2.094.342.801 evrov, do leta 2015 znižala na 1.975.358.246 evrov. Po podatkih Slovenskega zavarovalnega združenja je delež premij v letu 2016 predstavljal 5,2 % BDP-ja oziroma 2.066.054.283 evrov, od tega je bilo zbrane premije 1.459,5 mio evrov v neživljenjskih zavarovanjih in 606,6 mio evrov v življenjskih zavarovanjih (Slovensko zavarovalno združenje 2017), kar pomeni, da se je leta 2016 spremenil trend gibanja, ki se je obrnil navzgor.

Po podatkih Slovenskega zavarovalnega združenja je delež premij splošnih zavarovanj odgovornosti v premiji premoženjskih zavarovanj v letu 2016 znašal 4,63 %, v skupni zavarovalni premiji pa 3,27 %. Rast premije iz naslova zavarovanja splošne odgovornosti je v primerjavi z letom prej znašala 9,81 %. Zavarovanje odgovornosti je ena izmed zavarovalnih vrst, pri kateri se v zadnjih letih zaznava pozitivno rast, kar je razvidno tudi v spodnji preglednici.

Preglednica 1: Zbrana premija in izplačane odškodnine iz naslova odgovornosti v EUR v letih 2014, 2015 in 2016

Vir: Slovensko zavarovalno združenje 2016 in Slovensko zavarovalno združenje 2017.

Med tem ko so se izplačane škode iz premoženjskih zavarovanj v letu 2016 v primerjavi z letom prej povečale za 1,13 %, se je izplačilo odškodnin iz naslova splošne odgovornosti v letu 2016 zmanjšalo za 10,52 % (Slovensko zavarovalno združenje 2017).

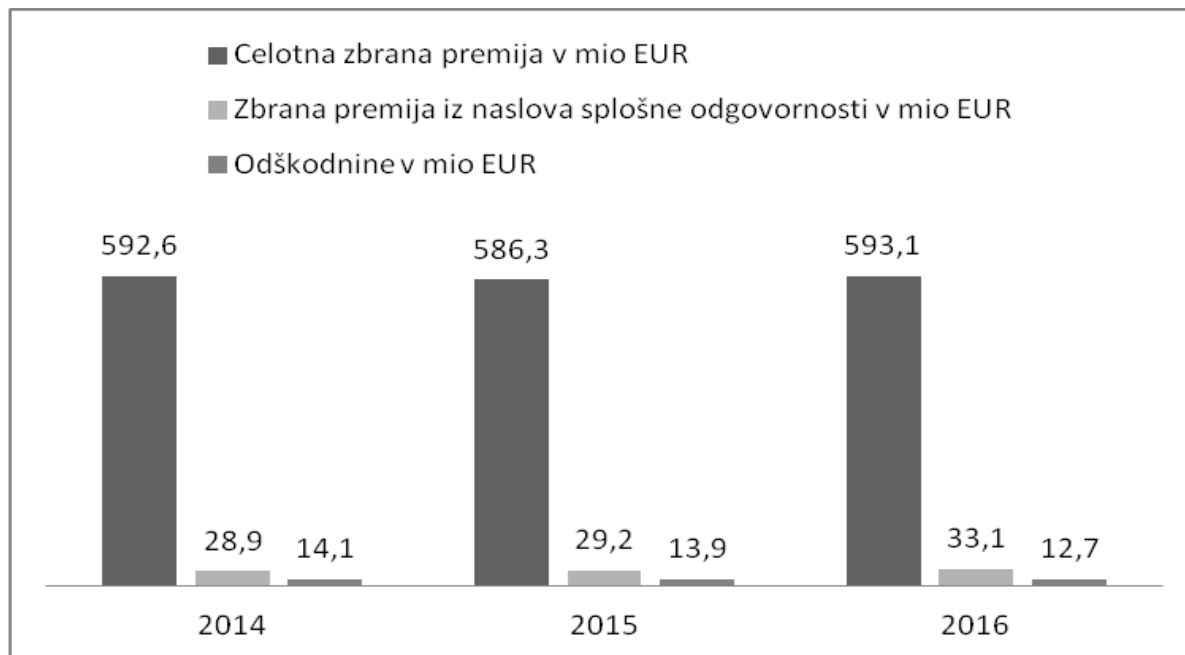
Slika 1: Prodajne poti pri sklepanju zavarovanj splošne odgovornosti v letu 2016

Vir: Slovensko zavarovalno združenje 2017.

Največ zavarovanj so sklenili zastopniki, med katere sodijo lastni in pogodbeni zastopniki, sledijo posredniki, ki sicer zavarovanj ne sklepajo neposredno, temveč pri zavarovalnih poslih le posredujejo, sledijo zaposleni za prodajo (skrbniki, referenti). Najmanj zavarovanj splošne odgovornosti je bilo sklenjenih preko bančne in poštne mreže. Menimo, da je razlog temu pomanjkljivo znanje o samem zavarovalnem produktu in pomanjkanju časa predstavitve, saj omenjena prodajna kanala sklepata zavarovanja poleg svoje osnovne dejavnosti. Pri sklepanju zavarovanj splošne odgovornosti je namreč potrebno zavarovancu prisluhniti, mu podrobno predstaviti obseg in pomen kritij ter ga obravnavati posamezno od primera do primera.

V nadaljevanju predstavljamo podatke o celotni zbrani premiji v letih 2014, 2015 in 2016, zbrani premiji iz naslova splošne odgovornosti in izplačanih odškodninah za Zavarovalnico Triglav, d.d., Zavarovalnico Sava d.d. in zavarovalnico Adriatic Slovenica d.d.

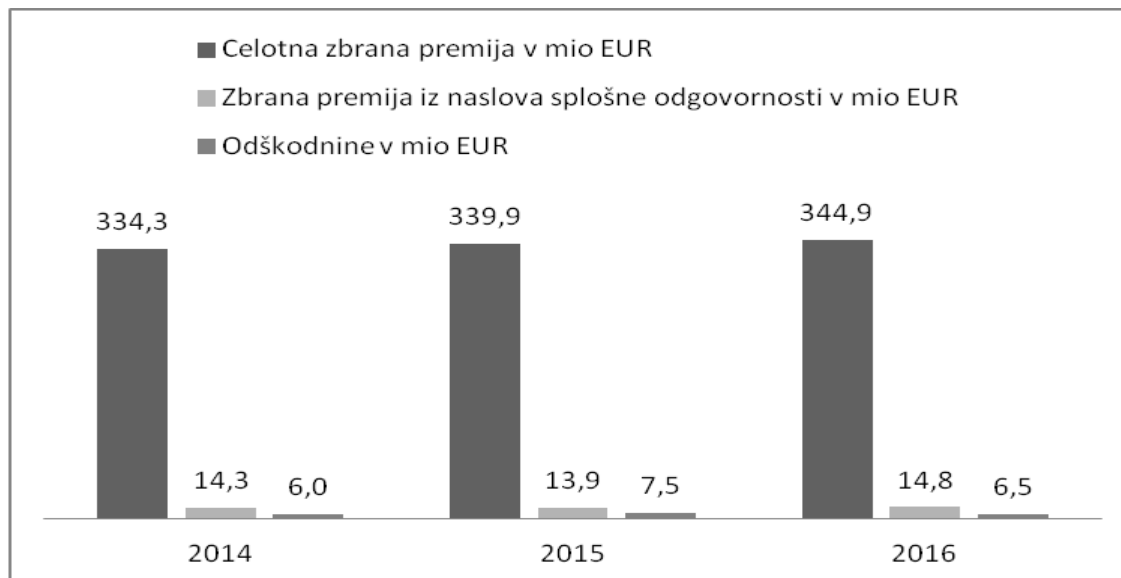
Preglednica 2: Zbrana premija iz naslova odgovornosti in izplačane odškodnine iz naslova odgovornosti v EUR v letih 2014, 2015, 2016 v Zavarovalnici Triglav, d.d.

Vir: Skupina Triglav in Zavarovalnica Triglav, d.d. 2015 ter Skupina Triglav in Zavarovalnica Triglav, d.d. 2016.

Po podatkih iz letnih poročil skupine Triglav in Zavarovalnice Triglav, d.d. lahko razberemo, da je Zavarovalnica Triglav, d.d. v letu 2016 zbrala 1,15 % premije več kot v letu prej. Za 13,35 % se je povečala premija iz naslova zavarovanja splošne odgovornosti, za 8,63 % pa so se zmanjšale izplačane odškodnine. V letu 2015 sta izstopali izplačili dveh večjih odškodnin v letu 2015, kar utemeljuje znižanje izplačanih odškodnin v naslednjem obdobju.

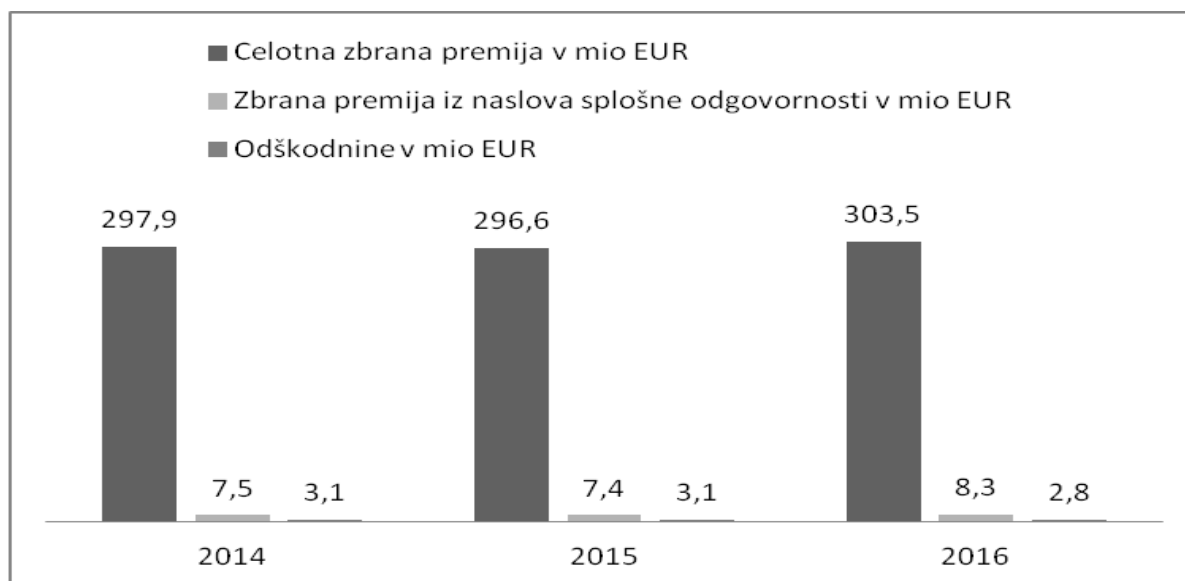
Preglednica 3: Zbrana premija iz naslova odgovornosti in izplačane odškodnine iz naslova odgovornosti v EUR v letih 2014, 2015, 2016 v Zavarovalnici Sava d.d.

Vir: Zavarovalnica Maribor d.d. 2014, Zavarovalnica Maribor d.d. 2015, Zavarovalnica Tilia d.d. 2014, Zavarovalnica Tilia d.d. 2015, Zavarovalnica Sava d.d. 2016a.

Leta 2016 sta se Zavarovalnica Tilia d.d. in Zavarovalnica Maribor d.d. združili. Slednja je prevzela portfelj zavarovalnice Tilia d.d. in spremenila ime v Zavarovalnica Sava d.d. Tako podatki za leti 2014 in 2015 vključujejo premijo in odškodnine obeh zavarovalnic skupaj. Letno poročilo Zavarovalnice Sava d.d. navaja, da je celotna zbrana premija pri Zavarovalnici Sava d.d. v letu 2016 znašala 344,9 mio evrov. Za 6,5 % se je v primerjavi z letom 2015 povišala premija iz naslova splošne odgovornosti, za 1 mio evrov manj pa je bilo izplačanih odškodnin. Uveden je bil restriktivni pristop pri likvidaciji prijavljenih škod iz naslova padcev na javnih in zasebnih površinah. Zaradi velikega števila odškodninskih družb v Sloveniji se je namreč število odškodninskih zahtevkov iz tega naslova precej povečalo. Poleg tega pa je bilo v zadnjih letih dejansko več padcev na javnih površinah, še posebej v zimskem času. Odškodninske družbe pa s svojim oglaševanjem in zagotavljanjem izplačila odškodnin ljudi spodbujajo k uveljavljanju odškodninskih zahtevkov za tovrstne škode.

Preglednica 4: Zbrana premija iz naslova odgovornosti in izplačane odškodnine iz naslova odgovornosti v EUR v letih 2014, 2015, 2016 v zavarovalnici Adriatic Slovenica d.d.

Vir: Adriatic Slovenica d.d. in Skupina Adriatic Slovenica 2015, Adriatic Slovenica d.d. in Skupina Adriatic Slovenica 2016.

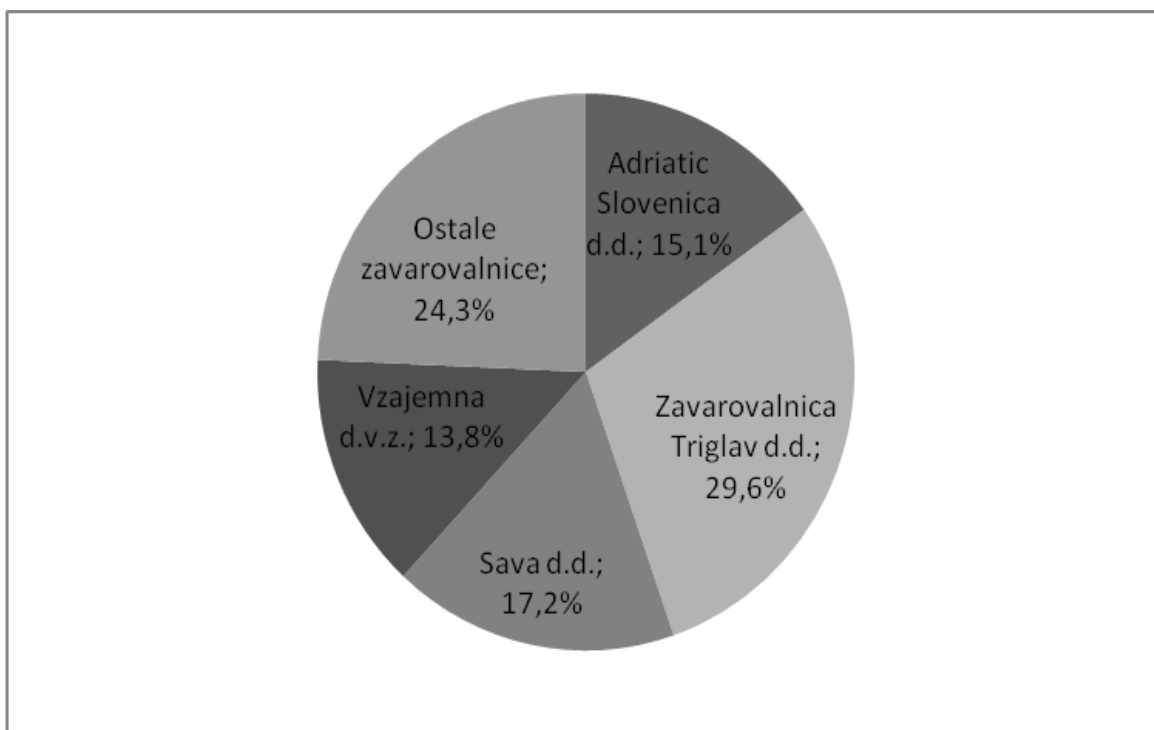
Podatki v letnem poročilu zavarovalnice Adriatic Slovenica d.d. prikazujejo, da je zavarovalnica v letu 2016 zabeležila visoko rast poklicnih odgovornosti v zdravstvu ter odvetništvu. Zbrana premija iz naslova splošne odgovornosti je bila za 0,9 mio evrov višja kot leto prej. Izplačanih odškodnin pa je bilo v letu 2016 za 0,3 mio evrov manj kot v letu 2015.

Ko govorimo o izplačanih odškodninah, je potrebno omeniti tudi škodne rezerve, ki se lahko vlečejo iz leta v leto do končnega izplačila odškodnine. Določeni zavarovalni primeri se namreč rešujejo dlje zaradi dostave dodatne dokumentacije, zbiranjem izvedeniških mnenj ali vloženih tožb na sodišče.

Iz tabel lahko razberemo, da premija iz naslova zavarovanja odgovornosti pri vseh zavarovalnicah raste, delež izplačanih odškodnin pa se glede na zbrano premijo znižuje. Leta 2011 je delež škod znašal 52,94 %, leta 2016 pa 29,98 %. Povprečno izplačana odškodnina oškodovancu je znašala 2.233 evrov, največkrat iz naslova delodajalčeve odgovornosti, ki jo običajno obravnavamo kot dodatno kritje splošne odgovornosti, o kateri bomo govorili v nadaljevanju (Statistični zavarovalniški bilten 2016).

Po podatkih glede zbrane celotne premije vseh zavarovanj, skupaj z življenjskimi zavarovanji ima Zavarovalnica Triglav, d.d. 29,6-odstotni tržni delež, sledi mu Zavarovalnica Sava d.d. s 17,2-odstotnim deležem, Adriatic Slovenica d.d. s 15,1 in Vzajemna d.v.z. s 13,8-odstotnim tržnim deležem. 24,3-odstotnega deleža so predstavljale ostale zavarovalnice (Generali d.d.,

Triglav zdravstvena zavarovalnica, d.d., NLB Vita d.d, Grawe d.d., Merkur d.d. in druge)
(Slovensko zavarovalno združenje 2017).

Slika 2: Tržna struktura slovenskega zavarovalnega trga v letu 2016

Vir: Slovensko zavarovalno združenje 2017.

Čeprav se višina zbranih premij vsakoletno spreminja, lahko rečemo, da ostaja razdelitev premije glede na tržni delež zadnja leta skorajda nespremenjena. Zavarovalnica Triglav, d.d. ohranja na slovenskem zavarovalnem trgu največji delež, ob združitvi Zavarovalnice Tilia d.d. in Zavarovalnice Maribor d.d. pa sta si mesto po deležu zamenjali Sava d.d. in Adriatic Slovenica, zavarovalna družba d.d.

Zavarovalnice z namenom, da obdržijo obstoječe zavarovance in pridobivajo nove, razvijajo nove produkte, ponujajo določene ugodnosti v obliki vrednostnih bonov, paketnih popustov. Preko svojih prodajnih kanalov, ki omogočajo osebni stik, npr. zastopniki, referenti, skrbniki, posredniki, banke, mesta za registracijo vozil, turistične agencije ali brez osebnega stika, preko interneta, telefona ali pošte, poskušajo predstaviti in skleniti določena zavarovanja z osredotočenostjo določenim ciljnim skupinam. Pri zavarovalnici Adriatic Slovenica d.d. je to npr. Paket Športnik, ki je namenjen vsem, ki se aktivno ali rekreativno ukvarjajo s športom.

Čeprav se je gospodarska rast začela prebujati, je leta 2015 zavarovalnica Adriatic Slovenica d.d. Slovincem predstavila zavarovalni produkt za primer brezposelnosti ali hujših bolezni, ko človek

ne zmore več plačevati premije sam. Glede na predlog ukinitve zdajšnjega dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja zavarovalnice, ki ta zavarovanja ponujajo, pripravljajo zavarovalne produkte, ki bi zavarovancem olajšali čakalno dobo pri specialistih ipd. Tako se je Zavarovalnica Sava d.d. v letu 2017 priključila ponudnicam zavarovanja specialistov, prenovila je premoženjsko zavarovanje za zavarovanje doma. Zavarovalnica Triglav, d.d. ni pozabila na kolesarje in posebej za njih pripravila zavarovalni produkt. Tudi zavarovalnica Merkur je v preteklem letu dala veliko poudarka na zdravje, saj je k svojim produktom zdravstvenih zavarovanj dodala še dva produkta. Vzajemna zdravstvena zavarovalnica je svojim zavarovancem predstavila nov produkt, in sicer Drugo mnenje, ki je namenjeno kritju stroškov pridobitve drugega zdravniškega mnenja in posvetovalnega obiska pri zdravniku.

Menimo, da bi morale zavarovalnice bolj delati na razvoju novih produktov in ne čakati, katera bo prva predstavila nov produkt na zavarovalniškem trgu, da ga bodo lahko ostale posnemale. Vse več je vdorov v računalniške programe podjetij in zasebnikov ter zlorab, kar bi lahko imeli za priložnost priprave novega zavarovalnega produkta, ki bi vključeval kritje pred tovrstnimi škodami. Priložnost za zavarovalnice je tudi sodelovanje s strateškimi partnerji in povezovanje z bankami, kar obeta nadaljnji razvoj bančnega zavarovalništva.

Veliko gospodarskih družb niža stroške poslovanja. Tudi pri zavarovalnicah je enako. Začele so izdajati večletne police, na recikliranem papirju omogočajo sklenitev zavarovanj preko spleta, uvajajo brezpapirno poslovanje, omogočajo prijavo škod po elektronski pošti, izdajajo aplikacije, preko katerih lahko zavarovanci sami urejajo spremembe in spremljajo reševanje zavarovalnih primerov ipd.

4 ZAVAROVANJE ODGOVORNOSTI

Zavarovanje odgovornosti je v osnovi namenjeno zaščititi zavarovanca pred odškodninskimi zahtevki tretjih oseb in pred neupravičenimi ali pretiranimi zahtevki. Pri zavarovanju pred odgovornostjo ne gre za zavarovanje nečesa konkretnega, temveč gre za določeno obliko zavarovanja celotnega premoženja (Ivanjko 1981).

Uvrščamo ga med premoženjska zavarovanja, ki se lahko sklepajo obvezno oz. prostovoljno. Premoženjsko zavarovanje je institut, ki daje nadomestilo za škodo, nastalo v gospodarstvu in pri posamezniku, zaradi rušilnega delovanja naravnih sil in nesrečnih primerov. Odgovornostno zavarovanje je podvrsta premoženjskih zavarovanj, pri katerih zavarovalnica odgovarja za zavarovano škodo le v primeru, če tretja oseba zahteva odškodnino, bodisi od nje (neposredna tožba) ali pa od zavarovanca (Pavliha 2000).

Osnovni namen premoženjskih zavarovanj je naveden v Obligacijskem zakoniku (OZ, Uradni list RS. št. 83/01, 32/04, 28/06, 40/07 in 97/07, 949. člen), kjer je zapisano, da se s sklenitvijo premoženjskega zavarovanja zagotavlja povrnitev škode, ki bi nastala na zavarovančevem premoženju, če bi prišlo do zavarovalnega primera.

Pri zavarovanju odgovornosti pa zavarovalnica izplača odškodnino zaradi nastale škode oškodovancu in na ta način zaščitimo zavarovančev premoženjski interes. Škoda, ki jo zavarovanec lahko povzroči drugim, je lahko ogromna, plačilo odškodnine pa lahko presega vrednost celotnega premoženja zavarovanca. Zavarovanje odgovornosti ima tako dva elementa: ekonomski in premoženjski (Pavliha 2000).

4.1 Zgodovina zavarovanj pred odgovornostjo

Povzeto po Slovenskem zavarovalnem združenju (2016b) je bila francoska zavarovalnica Compagnie Royale d'assurance konec 18. stoletja prva zavarovalnica, ki je v Evropi začela sklepati zavarovanja pred odgovornostjo. Kot prvo se je razvilo zavarovanje odgovornosti za škodo, ki jo je povzročil najemnik stanovanja lastniku s povzročitvijo požara, oziroma zavarovanje odgovornosti za škodo povzročeno sosedom. V nadaljevanju so se razvijale specializirane zavarovalnice, ki so se ukvarjale samo z zavarovanjem pred odgovornostjo kočijažev. V Nemčiji so sredi 19. stoletja kot prvo uvedli zavarovanje odgovornosti podjetnikov, nato še zavarovanje odgovornosti lekarnarjev, gostilničarjev, zdravnikov in najemnikov. Sprva je zavarovanje krilo le škodo zaradi smrti ali telesnih poškodb. Pozneje je bila v zavarovanje odgovornosti uvedena tudi možnost zavarovanja za škodo, ki jo zavarovanec povzroči tretjim osebam na njihovi lastnini. Tudi v Angliji so poskušali z uvajanjem zavarovanja pred

odgovornostjo, a je to uspelo zavarovalnici Carriage Insurance Company šele leta 1872, in sicer z zavarovanjem pred odgovornostjo voznikov. Potem je ta vrsta zavarovanja tudi »zaživela«.

Prvo obvezno zavarovanje pred odgovornostjo, to je zavarovanje avtomobilske odgovornosti, se je v Evropi razvilo v prvem desetletju prejšnjega stoletja (Slovensko zavarovalno združenje, 2016b).

Danes se zavarovanje pred odgovornostjo sklepa po celem svetu. Zavarovanja odgovornosti so si v Evropi podobna, medtem ko si ZDA, Kanada in Japonska zavarovanje odgovornosti predstavljajo drugače, in sicer glede kritja, načina povzročitve škode in dokazovanja odgovornosti povzročitelja škode. Zato sklepanje odgovornostnih zavarovanj na območjih teh držav za slovenske zavarovalnice predstavlja povečano tveganje, zaradi katerega se obračuna višja zavarovalna premija.

4.2 Vrste odgovornostnih zavarovanj

Zavarovanja odgovornosti glede na način sklepanja delimo na obvezna in prostovoljna. Obvezna zavarovanja določajo zakonski predpisi. Poleg obveznih zavarovanj v okviru zavarovanja odgovornosti poznamo še obvezne poklicne odgovornosti. Pri obeh morajo zavarovalnice upoštevati zakonska določila, kot so npr. minimalna zavarovalna vsota, ali vsebovati določena zavarovalna kritja.

Obvezna zavarovanja v okviru zavarovanja odgovornosti so po Slovenskem zavarovalnem združenju (2016b) naslednja:

- zavarovanje odgovornosti pri uporabi vodnih plovil, ki krije odgovornost za poškodovanje oseb in ga morajo skleniti lastniki ali upravljavci vodnih plovil, ki imajo moč motorja nad 3,7 kW in so registrirana v republiki Sloveniji;
- zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov, ki krije odgovornost zavarovanca za škodo, povzročeno tretjim osebam ali njihovim stvarim na tleh;
- zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil ali nam bolj znani AO; zavarovanje avtomobilske odgovornosti krije materialno in nematerialno škodo, ki jo povzročitelj nesreče povzroči tretjim osebam oz. jo povzroči na stvareh;
- zavarovanje odgovornosti v železniškem prometu, ki krije odškodninske zahteve zaradi škode do tretjih oseb ali stvari udeleženih v železniškem prometu;
- zavarovanje špediterske odgovornosti, ki krije odgovornost špediterja za škode, ki so povzročene komur koli z neizpolnitvijo, kršitvijo ali nepravilno izpolnitvijo obveznosti;

- zavarovanje prevozniške odgovornosti, ki krije odgovornost za škode, ki jih od prevoznikov z odškodninskimi zahtevki zahtevajo oškodovanci zaradi izgube ali poškodb tovora oz. zamude pri izročitvi tovora na osnovi njihove odgovornosti.

Pri zgoraj naštetih zavarovanjih so podane odgovornosti zavarovancev za škodo in imajo za posledico poškodovanje oseb ali poškodovanje stvari oz. neizpolnitev obveznosti.

Obvezna zavarovanja poklicnih odgovornosti povzeta po Slovenskem zavarovalnem združenju (2016b) so:

- zavarovanje notarske odgovornosti, ki krije zakonsko odgovornost notarjev za škode povzročene zaradi opustitve ali napake pri opravljanju notarske službe;
- zavarovanje zdravniške odgovornosti, ki krije odgovornost za škode, nastale na osebah kot posledica napak pri opravljanju zdravstvene dejavnosti zdravnikov, stomatologov in ostalega zdravstvenega osebja;
- zavarovanje odvetniške odgovornosti;
- zavarovanje projektantske odgovornosti, ki krije odgovornost za škodo, ki jo tretje osebe uveljavljajo proti zavarovancu zaradi strokovne napake v kalkulacijah, tehničnih ali statičnih izračunih, izdelavi projektne dokumentacije, in če ima taka napaka za posledico poškodovanje ali uničenje objekta, opreme ali osebe;
- zavarovanje odgovornosti revizijskih družb;
- zavarovanje odgovornosti geodetskih podjetij;
- zavarovanje odgovornosti sodnih izvršiteljev;
- zavarovanje odgovornosti zavarovalnih posrednikov, ki krije odgovornost posrednika zaradi strokovnih napak in opustitev dejanj pri opravljanju dejavnosti zavarovalnega posredovanja;
- zavarovanje odgovornosti nepremičninskih posrednikov, ki krije odgovornost za škodo, ki nastane naročniku storitve zaradi stvarnih oziroma pravnih napak nepremičnine, pri prometu katere posrednik posreduje.

Posledice pri opravljanju poklicne dejavnosti so poškodovanje oseb, poškodovanje stvari ali čista premoženjska škoda. Čista premoženjska škoda je škoda, ki so ji izpostavljeni predvsem strokovni poklici (notarji, odvetniki, računovodje ipd.) in ne pomeni poškodovanja ali izginitev stvari, niti poškodovanja oseb, niti ni njihova posledica.

V veliko primerih so pri obveznih zavarovanjih odgovornosti zavarovalne vsote nizke oz. se zavarovanci odločajo za tiste, ki jih določa zakon, v večini je to 42.000 evrov. Pri nekaterih poklicnih zavarovanjih je ta vsota višja po navodilu zakonodajalca oz. raznih združenj ali zbornic.

Po Slovenskem zavarovalnem združenju (2016b) v nadaljevanju navajamo še prostovoljna zavarovanja odgovornosti, med katere uvrščamo;

- zavarovanje splošne odgovornosti (iz dejavnosti, posesti in odgovornost zasebnika v vsakdanjem življenju), ki krije odškodninsko odgovornost zavarovanca za škodo in ima za posledico poškodovanje oseb ali poškodovanje stvari;
- zavarovanje proizvajalčeve odgovornosti, ki krije odškodninske zahtevke zaradi poškodovanja oseb ali stvari kot posledica presenetljivega in nenadnega dogodka, do katerega je prišlo zaradi izdelkov z napako, ki jih je zavarovanec dal v promet ali zaradi pomanjkljivo opravljene storitve na stvari, če je škoda nastala po dokončanju opravljenega dela zavarovanca;
- zavarovanje odgovornosti organov vodenja in nadzora;
- zavarovanje odgovornosti filmskega producenta, ki krije odgovornost za škodo, nastalo tretjim osebam ali stvarjem, za katere je odgovoren filmski producent.

4.3 Pomen zavarovanja pred odgovornostjo

Zavarovanje pred odgovornostjo predstavlja zelo pomembno zavarovalno panogo, kar dokazuje tudi ustanavljanje specializiranih zavarovalnic za sklepanje tovrstnih zavarovanj. Razvoj odgovornostnih zavarovanj je povezan s spoznanji v pravu in ekonomiji ter z razvojem sodobne tehnologije. Zato je potrebno izpostaviti ekonomski pomen zavarovanja, še posebej z vidika zavarovanca. Odškodninsko pravo določa, da je povzročitelj škode dolžan povrniti nastalo škodo, če je zanj odgovoren (Pavliha 2000). S sklenitvijo zavarovanja pred odgovornostjo bo zavarovalnica namesto zavarovanca oškodovancu izplačala ustrezno odškodnino, skladno z določili zavarovalne pogodbe v primeru, da je zavarovanec za nastalo škodo odgovoren. Z ustreznim kritjem je zavarovančevo premoženje zaščiteno, s tem pa je zavarovan njegov ekonomski položaj.

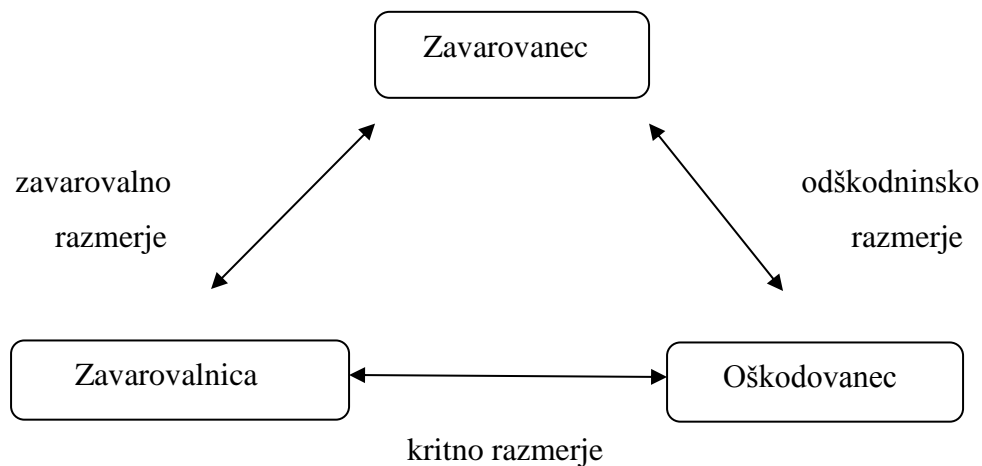
Povečanje števila prebivalstva, vozil na cesti, razvoj in nadgradnja tehnologije vplivajo na večjo možnost nastanka nesreč in z njimi povezanimi odškodninskimi zahtevki. Višja kot je nastala škoda, večja je verjetnost, da oškodovanec ne bo v celoti dobil povrnjenega odškodninskega zahtevka. Oškodovancem pomenijo sklenjena zavarovanja pred odgovornostjo možnost, da bodo dobili primerno odškodnino za utrpelo škodo.

Odškodnina je denarni znesek, ki ga zavarovalnica izplača oškodovancu iz naslova zavarovanja odgovornosti povzročitelja škode (Močivnik 2010). Maksimalno izplačilo odškodnine po posameznem zavarovalnem primeru je navedeno na zavarovalni polici kot zavarovalna vsota. V kolikor oškodovanec ni zadovoljen z izplačilom odškodnine, lahko vloži tožbo na pristojnem sodišču. Postopki so dolgotrajni, izid odločenega pa ni nujno v prid tožniku.

Ob že omenjenem ekonomskem in socialnem pomenu zavarovanja pred odgovornostjo naj izpostavimo še psihološki pomen zavarovanja pred odgovornostjo. Zavarovalnica se v primeru škode postavi v bran zavarovanca in ga ščiti pred pretiranimi in neupravičenimi odškodninskimi zahtevki. Zavarovancu nudi pravno pomoč in ga skuša razbremeniti odgovornosti za nastalo škodo. Posebnost pri zavarovanju odgovornosti je, da v zavarovalni pogodbi poleg zavarovanca in zavarovalnice nastopa tudi tretja oseba – oškodovanec, ki uveljavlja pravice iz pogodbe. Po Obligacijskem zakoniku ločujemo nepremoženjsko in premoženjsko škodo. Med slednjo spada navadna škoda in izgubljeni dobiček. Kot nepremoženjsko škodo štejemo poškodovanje oseb, posledičen strah in duševne bolečine.

Med navedenimi subjekti so po Slovenskem zavarovalnem združenju (2016b) prisotna naslednja pravna razmerja:

- zavarovalno razmerje (razmerje med zavarovalnico in zavarovancem, ki nastane s sklenitvijo zavarovalne pogodbe);
- kritno razmerje (razmerje med zavarovalnico in oškodovancem; oškodovanec lahko zahteva povrnitev nastale škode neposredno od zavarovalnice);
- odškodninsko razmerje (razmerje med oškodovancem in povzročiteljem).

Slika 3: Pravna razmerja med zavarovalnico, zavarovancem in oškodovancem

Vir: Slovensko zavarovalno združenje 2016b.

Ko zavarovalnica prejme odškodninski zahtevek od oškodovancev, najprej preveri, ali je imel zavarovanec ustrezno kritje po sklenjeni zavarovalni pogodbi in nato, če je zavarovanec za nastalo škodo odgovoren. Za izplačilo odškodnine oškodovancu morajo biti izpolnjeni naslednji pogoji: nastanek premoženjske ali nepremoženjske škode, odgovornost povzročitelja škode, obstajati mora vzročna zveza med škodnim dogodkom in nastalo škodo. V kolikor niso izpolnjeni

vsi pogoji, zavarovalnica odškodnine ne izplača. Na višino izplačane odškodnine vpliva obseg zavarovalnega kritja, višina zavarovalne vsote, odgovornost povzročitelja, višina in vrsta franšize.

Prav nobena odškodnina ni izplačana, v kolikor je bila škoda storjena namenoma, z naklepom ali zavestnim ravnanjem zavarovanca proti veljavnim predpisom, ali če škoda nastane zaradi ravnanja, ki ga zavarovanec ne opusti, čeprav bi moral pričakovati njegovo škodljivo posledico.

5 PRIMERJAVA IN ANALIZA POGOJEV ZAVAROVANJA SPLOŠNE ODGOVORNOSTI RAZLIČNIH SLOVENSКИH ZAVAROVALNIC

Za primerjavo smo izbrali tri slovenske zavarovalnice: Adriatic Slovenico d.d., Zavarovalnico Sava d.d. in Zavarovalnico Triglav, d.d. ter naredili primerjavo njihovih Splošnih pogojev za zavarovanje odgovornosti. Primerjali smo pogoje; Zavarovalnice Sava d.d. 2016b, O 01/16, Adriatic Slovenice d.d. 2017, 01-ODG-01/17, in Zavarovalnice Triglav, d.d. 2012, PG-odg/12-1. V nadaljevanju smo naredili tudi primerjavo ponudb za zavarovanje splošne odgovornosti zgoraj navedenih zavarovalnic.

Zavarovalni pogoji so sestavni del zavarovalne pogodbe. Ti pogoji so lahko splošni, dopolnilni ali posebni, lahko pa imajo tudi klavzule. Vsebujejo pravila, po katerih se sklepajo zavarovanja in določajo obveznosti ter pravice oseb, ki nastopajo v zavarovanju. Navajajo posamezna zavarovalna kritja, predmet zavarovanja, izključitve, izgube zavarovalnih pravic, obveščanje o spremembah, varnost osebnih podatkov, posledice neplačila premije ...

Pri vseh zavarovalnicah zavarovanje splošne odgovornosti krije škodo zaradi civilnopravnih odškodninskih zahtevkov, ki jih tretje osebe uveljavljajo proti zavarovancu zaradi nenadnega in presenetljivega dogodka ali nesreče in izvira iz nevarnostnega vira, navedenega na polici ter ima za posledico:

- telesne poškodbe, obolenje ali smrt osebe (poškodovanje oseb),
- uničenje ali poškodovanje stvari.

Zavarovalnica Sava d.d. poleg odgovornosti za uničenje, poškodovanje stvari vključuje tudi odgovornost za tatvino stvari, medtem ko Zavarovalnica Triglav, d.d. in Adriatic Slovenica d.d. lahko vključita tudi odgovornost za škode zaradi izgube ali izginitve stvari (AS 2017, Sava 2016b, ZT 2012).

Pri zavarovanju odgovornosti iz dejavnosti, ki jo zavarovanec opravlja kot družba ali društvo, zavarovanje krije tudi odgovornost zavarovanca za škodo:

- ki jo povzročijo njegovi delavci,
- iz posesti osebnih in tovornih dvigal,
- zaradi uskladiščenja kuriva in pogonskega goriva,
- zaradi uporabe ali posesti, zakupa ali užitka zemljišč, zgradb in prostorov, ki se uporabljajo izključno za lastne potrebe zavarovanca v zvezi z opravljanjem dejavnosti navedene na polici,
- zakonitih zastopnikov in oseb, ki vodijo zavarovančeve obrate ali njihove dele, ter oseb, ki zaradi pravice užitka ali stečaja pridejo na mesto zavarovanca, dokler imajo to vlogo,
- kot izvajalca ali naročnika gradbenih del za lastne potrebe (preurejanje, popraviljanje, vzdrževanje, nova gradnja), če stroški ne presegajo zneska:

- ✓ 1.000 evrov pri Zavarovalnici Sava d.d,
- ✓ 12.500 evrov pri Zavarovalnici Triglav, d.d.,
- ✓ 20.000 evrov pri Adriatic Slovenici d.d..

Pri Adriatic Slovenici d.d. je podano tudi kritje za odgovornost zavarovanca iz posesti oglasnih tabel in napisov za lastno oglaševanje (AS 2017).

Zavarovalnica Sava d.d. in Zavarovalnica Triglav, d.d. vključujeta še kritje odgovornosti zavarovanca:

- zaradi uporabe ali zakupa objektov družbenega standarda, namenjenih izključno delavcem, kot so počitniški domovi, menze, športna igrišča, kopališča;
- zaradi obstoja garaže, ki je na zemljišču in se uporablja izključno za namene zavarovanca in se ne daje v zakup;
- zaradi poškodovanja, tatvine ali izginitve stvari delavcev zavarovanca, razen denarja, ur, dragocenosti, tehničnih predmetov ipd., pod pogojem, da se stvari hranijo v zaklenjenih prostorih (Sava 2016b, ZT 2012).

Tudi Adriatic Slovenica d.d. krije slednje, v kolikor so na polici vključena ustrezna dodatna kritja in je obračunana dodatna premija (AS 2017).

Zavarovalnica Triglav, d.d. poleg navedenih kritij v okviru osnovnega kritja vključuje še odgovornost:

- oseb, ki jim je zaupano čiščenje in osvetljevanje zemljišč, za zahteve, ki so proti njim postavljeni v zvezi z opravljanjem teh njihovih dolžnosti;
- zaradi uporabe samovoznih delovnih strojev, ki funkcijsko obratujejo in se ne premikajo (ZT 2012).

5.1 Izključitve

Vse zavarovalnice v pogojih za zavarovanje splošne odgovornosti navajajo, da so iz zavarovanja izključeni odškodninski zahtevki za škodo, ki jo zavarovanec povzroči namenoma, enako za škodo, ki nastane zaradi:

- zavestnega ravnanja proti veljavnim predpisom ali navodilom,
- vednosti o pokvarjenosti ali o pomanjkljivosti blaga, izdelkov ali storitev,
- ravnanja, ki ga zavarovanec ne opusti, čeprav bi moral pričakovati njegovo posledico (AS 2017, Sava 2016b, ZT 2012).

Zavarovalnica Sava d.d. med splošnimi izključitvami navaja tudi, da ne krije škode, če zavarovanec stvar, iz katere izvira škoda, vzdržuje v nasprotju s predpisi ali navodili, ali stvari ne vzdržuje redno oz. mu je znana kakšna napaka in pomanjkljivost stvari, vendar kljub temu stvar poseduje ali uporablja (Sava 2016b).

Vse tri zavarovalnice izključujejo tudi odškodninske zahteve za škodo:

- na stvareh, če so škode posledica vplivanja temperature, plina, pare, vlage, padavin, dima, saj, prahu, tresenja, vibracij, ropota, plesni, mrčesa ipd, če to vplivanje dlje časa škodljivo učinkuje;
- do katere pride zato, ker zavarovanec ne odstrani posebno nevarnih okoliščin, kar je zahtevala zavarovalnica; kot posebno nevarna se v dvomu šteje okoliščina, zaradi katere je že prišlo do škodnega dogodka;
- v kakršni koli povezavi z jedrsko energijo;
- ki jo povzročijo letala in vodna plovila vseh vrst, kakor tudi kopenska motorna vozila in prikolice ter samovozni delovni stroji, ko se premikajo;
- ki jo uveljavljajo zavarovanec in osebe, ki z njim živijo v skupnem gospodinjstvu, ter svoji zavarovanca;
- ki jo uveljavljajo družbeniki zavarovanca in gospodarske družbe, v katerih je zavarovanec kapitalsko udeležen kot družbenik, in sicer v deležu kapitalске udeležbe družbenika v zavarovancu oz. zavarovanca v teh gospodarskih družbah; enako velja za primere, ko je gospodarska družba kapitalsko udeležena v zavarovancu kot pravni osebi;
- zaradi poklicnih bolezni, azbestoze, tabakoze, genetskih sprememb v organizmu, izpostavljenosti elektromagnetnega sevanja (AS 2017, Sava 2016b, ZT 2012).

Poleg navedenega vse tri zavarovalnice izključujejo odškodninske zahteve za škodo zaradi čistih premoženjskih škod, ki izvirajo iz opravljanja strokovnega poklica in so posledica strokovne napake.

Adriatic Slovenica d.d. in Zavarovalnica Sava d.d. izključujeta še odškodninske zahteve:

- za škodo, nastalo v neposredni ali posredni povezavi s terorističnim dejanjem;
- za izrečene globe, denarne kazni ali kaznovalne odškodnine;
- zaradi škode, ki je neposredno povezana z laserskimi, UV ali rentgenskimi žarki;
- zaradi škod v posredni ali neposredni povezavi z okužbo MRSA ali z legionelo,
- zaradi škod, ki so posredno ali neposredno povzročene ali so v povezavi s človeškim T-celičnim limfotropnim virusom ali virusom LAV ali njihovimi mutanti ali različicami;
- za škode, ki izvirajo iz opravljanja preizkusov, spreminjanja, nabave, pridobivanja, pripravljavanja, predelovanja, izdelovanja, distribuiranja, shranjevanja ali drugačne uporabe

materiala, ki v celoti ali deloma izvirajo iz človeškega telesa, ter pripadajoče različice ali biosintetični proizvodi;

- zaradi škod, ki so neposredno ali posredno rezultat oz. posledica genetsko spremenjenih komponent genetsko modificiranih organizmov, katerih koli beljakovin, ki izvirajo iz genetsko spremenjenih komponent, ali izdelkov, ki vsebujejo te komponente;
- zaradi škod, ki so v posredni ali neposredni povezavi ali izhajajo iz bolezni ali simptomov, ki spadajo v skupino transmisivnih spongiformnih encefalopatij (praskavec, bolezen kroničnega hiranja, kronična degenerativna bolezen osrednjega živčevja, tresavica strahu ...);
- zaradi izrečene globe, denarne ali kaznovalne odškodnine;
- zavodov za zdravstveno, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, drugih zavarovalnic iz zdravstvenega zavarovanja ter ostalih posrednih oškodovancev (AS 2017, Sava 2016b).

Adriatic Slovenica d.d. izključuje še odškodninske zahteve:

- za škode zaradi poškodovanja stvari, ki jih ima zavarovanec v najemu, zakupu ali leasingu,
- za škode, do katerih pride pri izvajanju dejavnosti brez ustreznih dovoljenj, ali če škodo povzroči delavec, ki je pri zavarovancu opravljal delo brez ustrezne delovnopravne podlage,
- iz naslova pogodbene odškodninske odgovornosti, ki po svojem obsegu presega zakonsko odškodninsko odgovornost, ali zaradi kršitve pogodbenih obveznosti,
- zaradi neizpolnitve, nekakovostne ali pomanjkljive izpolnitve pogodbene obveznosti zavarovanca,
- zaradi škod, ki izvirajo iz napak v projektu, ki ga je sprojektiral zavarovanec, ter iz strokovnih napak pri tehničnem svetovanju ali nadziranju;
- zaradi odgovornosti letaliških kontrolnih stolpov ter odgovornosti za škode, povzročene v zvezi z vrtalnimi ploščami ali drugimi plavajočimi napravami;
- zaradi škod na živih živalih, do katerih pride med nakladanjem ali razkladanjem;
- zaradi škod, ki nastanejo v zvezi z uporabo ali posestjo sončnih ali vetrnih elektrarn;
- zaradi poškodovanja oseb, ki pri zavarovancu bodisi iz poslovnih bodisi iz raziskovalnih razlogov sprejmejo tveganje visokoenergetskega ionizirajočega sevanja;
- zaradi kakršnih koli poškodb, izgube ali stroškov, nastalih neposredno ali posredno zaradi strupenih plesni;
- zaradi poškodovanja oseb in/ali poškodovanja stvari oz. izginitvev teh kot posledica napake, opustitve ali kršitve dolžnosti zavarovanca pri opravljanju dejavnosti zasebnega varovanja, razen če ni posebej dogovorjeno in ni obračunana dodatna premija;

- za škodo, ki nastane zaradi posesti, uporabe ali upravljanja kočij in sulkyjev, kopališč, smučišč, vlečnih naprav, zgradb, prostorov in zemljišč, atrakcij za zabavo, avtomatov za hrano, napitke ipd., komunalnih privezov v pristaniščih, spustnih ramp za plovila na rekah in jezerih, ki jih zavarovanec daje v najem, posodo, zakup ali jih uporablja v pridobitne namene, razen če ni posebej dogovorjeno in ni obračunana dodatna premija (AS 2017).

Zavarovalnica Sava d.d. pa izključuje še odškodninske zahteve:

- zaradi škode na stvareh, ki so predmet ali sredstvo obdelave, predelave, preizkušanja, popravila, vzdrževanja ipd., če je vzrok škode bodisi v delu na njih bodisi v delu z njimi;
- za škodo na stvareh, nastalo zaradi bolezni zavarovančevih živali ali živali, ki so pri zavarovancu, ali živali, ki jih je zavarovanec odsvojil;
- zaradi škod ali kraj motornih vozil in koles s parkirnih prostorov zavarovanca;
- zaradi telesnih poškodb in bolezenskih stanj, ki nastanejo zaradi pikov insektov;
- zaradi škode, ki jo povzroči zavarovanec kot imetnik strelnega orožja v tekmovalne ali obrambne namene;
- za škodo, ki nastane posredno ali neposredno zaradi vojne, drugih sovražnih akcij, uporov, notranjih nemirov ali stavk, oz. ki neposredno izhajajo iz uredb, ukrepov oblasti ali drugih podobnih dogodkov (Sava 2016b).

5.2 Kritje posameznih nevarnostnih virov

Vse tri zavarovalnice v okviru posameznih nevarnostnih virov v svojih pogojih natančneje opredeljujejo naslednje nevarnostne vire:

- gradbena, montažna in podobna dejavnost,
- odgovornost zasebnika,
- organizacija dogodkov,
- hišna in zemljiška posest,
- posest in reja živali ter trgovina z njimi,
- hoteli, penziona, gostinski objekti, turistični domovi in podobno,
- kmetijstvo in gozdna gospodarstva,
- društva,
- vzgojno-varstvene in izobraževalne ustanove,
- bolnišnice, zdravstveni domovi, sanatoriji ipd (AS 2017, Sava 2016b, ZT 2012).

Zavarovalnica Triglav, d.d. in Zavarovalnica Sava d.d. posebej navajata še nevarnostne vire:

- kopališča,
- garderobe,
- priključne proge (Sava 2016b, ZT 2012).

Zavarovalnica Triglav, d.d. in Adriatic Slovenica d.d. vključujeta še nevarnostni vir naprave za zabavo in rekreacijo (ZT 2012, AS 2017).

Zavarovalnica Sava d.d. med osnovne nevarnostne vire vključuje tudi poklicno odgovornost strokovnega osebja v zdravstveni in veterinarski dejavnosti, garažiranje vozil, parkirišča v javni uporabi na prostem in hramba vozil v zaprtem ali ograjenem prostoru s stalnim čuvajem (Sava 2016b).

Adriatic Slovenica d.d. dodatno navaja še;

- nega telesa,
- veterinarji,
- snemanje reklam, filmov in videospotov,
- lokalne skupnosti,
- oskrba s plinom, elektriko, vodo in komunalna dejavnost (AS 2017).

5.2.1 Gradbena, montažna in podobna dejavnost

V zavarovanje so vključene dejavnosti splošnih gradbenih in montažnih podjetij ter dejavnosti, kot so gradnja stavb, železnic in cest, mostov, predorov, objektov oskrbne infrastrukture za tekočine in pline, elektriko in telekomunikacijo, gradnja vodnih objektov, gradnja drugih objektov nizke gradnje, rušenje objektov, instaliranje vodovodnih, plinskih in ogrevalnih naprav ter druga zaključna dela v gradbeništvu (oblaganje tal in sten, fasaderska, štukaterska dela, pleskarstvo, steklarstvo, krovstvo, postavljanje ostrešij ipd.).

Pri tem nevarnostnem viru mora po novem Gradbenem zakonu (GZ, Uradni list RS. št. 61/17), ki stopa v veljavo s 1. 6. 2018, zavarovalna vsota znašati najmanj 50.000 evrov za poškodovanje oseb in stvari, v zavarovanje je potrebno vključiti tudi dodatne kritje delodajalčeve odgovornosti ter dodatno kritje za poškodovanje obstoječega objekta, na katerem zavarovanec izvaja storitev.

Pri vseh treh zavarovalnicah zavarovanje krije tudi odgovornost zaradi miniranja, pri čemer pa je izključena škoda na stvareh, ki so bile ob miniranju oddaljene manj kot 75 m od točke miniranja.

Zavarovalnica Triglav, d.d. vključuje tudi kritje za odgovornost iz naslova projektov, ki je v okviru splošne odgovornosti zavarovano, a le ob pogoju, da ima zavarovanec za iste projekte sklenjeno tudi gradbeno/montažno zavarovanje in da je skupna pogodbeni vrednost projektov v zavarovalnem letu nižja od 850.000 evrov, ter da pogodbeni vrednost posameznega projekta ne presega 85.000 evrov. V tem primeru je v zavarovanje vključena tudi odgovornost, ki izvira iz projekta, ki ga je izdelal sam zavarovanec, pri čemer pa ni krita odgovornost za škodo na objektu, za katerega je izdelan projekt. Krita je tudi odgovornost za škodo na podzemeljskih napravah, v kolikor so odškodninski zahtevki upravičeni in presegajo znesek 315 evrov (ZT 2012).

Zavarovalnica Triglav, d.d. izključuje odgovornost za škodo:

- ki je nastala v času jamstva oz. po predaji del naročniku,
- do katere pride tako, da zavarovanec ali tisti, ki mu je zaupan nadzor, povzroči dogodek z zavestno kršitvijo tehničnih predpisov ali predpisov prisotnega tehničnega organa,
- ki nastane na sosednjih gradbenih objektih, kjer je bila opuščena ustrezna zaščita,
- na objektu oz. premičninah, na katerih zavarovanec dela, razen, če ni drugače dogovorjeno,
- na objektu oz. premičninah, ki naj jih izdelata zavarovanec (ZT 2012).

Pogoji Adriatic Slovenice d.d. in Zavarovalnice Sava d.d. iz zavarovanja izključujejo odškodninske zahtevke za škodo:

- zaradi neupoštevanja splošnih pravil tehnike, tehničnih predpisov, navodil, normativov, standardov ali določb tehnične inšpekcije ali nadzornega organa,
- zaradi uporabe nepreizkušenih statičnih, računskih in drugih metod ter nepreizkušenih konstrukcij in materialov,
- zaradi zavestne kršitve tehničnih predpisov ali predpisov pristojnega tehničnega organa,
- ki nastane na sosednjih gradbenih objektih, kjer je bila opuščena ustrezna zaščita,
- na stvareh, če je po naravi dela treba računati na poškodovanje stvari kljub izpolnjevanju varnostnih predpisov,
- ki nastane na delih, ki jih je opravil oz. bi jih moral opraviti zavarovanec, ter na vgrajenem materialu (AS 2017, Sava 2016b).

Pri Adriatic Slovenici d.d. so iz zavarovanja izključeni še odškodninski zahtevki:

- zaradi namernega ravnanja zavarovančevih zaposlenih,
- po predaji del naročniku oz. po poteku enega meseca, odkar je zavarovanec opravil zadnje delo na objektu (AS 2017).

Zavarovalnica Sava d.d. pa izključuje še odškodninske zahtevke za škode, ki nastanejo:

- zaradi strokovne napake v tehničnem svetovanju ali nadzoru,

- zaradi napak v projektu, ki ga je projektiral zavarovanec,
- kot lepotne napake, nefunkcionalnost in nerentabilnost,
- na stvareh in njihovih sestavnih delih, ki se vgrajujejo, montirajo, popravljajo, predelujejo in podobno,
- v garancijskem roku oz. po predaji del naročniku,
- po poteku enega meseca, odkar je zavarovanec opravil zadnje delo na objektu in garancijski rok še ni pričel teči (Sava 2016b).

5.2.2 Odgovornost zasebnika

Zavarovanje krije odgovornost zavarovanca kot fizične osebe v vsakdanjem življenju izven opravljanja pridobitne dejavnosti. Pri Adriatic Slovenici d.d. je zavarovalno kritje podano za škode:

- ki jih zavarovanec povzroči pri ukvarjanju z ljubiteljsko dejavnostjo, ki ne služi v pridobitne namene, razen lova;
- ki jih povzroči z orožjem, razen lovskim;
- ki jih povzroči z uporabo kolesa brez motorja ali z električnim kolesom;
- za katere odgovarja kot delodajalec delavcev, zaposlenih v gospodinjstvu;
- za katere odgovarja kot imetnik malih hišnih živali (mačke, ptice, živali v terarijih in akvarijih), ne pa tudi konj in psov;
- ki jih povzroči pri ukvarjanju s športom, razen športa, s katerim se ukvarja poklicno, športa, ki je vezan na uporabo motornega vozila, zračnega ali vodnega plovila ali ekstremnih ali borilnih športov (boks, sabljanje, rokoborba, plezanje, padalstvo, karate ipd.);
- za katere odgovarja kot imetnik stanovanjske enote (vključno z njegovim solastniškim deležem na skupnih delih zgradbe in skupnih napravah), dvorišča in vrta ob hiši, ki jih zavarovanec in člani skupnega gospodinjstva uporabljajo izključno za lastne potrebe; kritje se nanaša tudi na odgovornost iz posesti nepremičnine, ki se uporablja za preživljanje prostega časa;
- naročnik ali izvajalec gradbenih del za lastne potrebe;
- ki jih povzročijo osebe, ki živijo v skupnem gospodinjstvu, ter njegovi otroci, ki se šolajo izven kraja skupnega gospodinjstva (AS 2017).

V kolikor je v zavarovalni pogodbi posebej dogovorjeno in je obračunana dodatna premija, zavarovanje krije tudi odgovornost:

- iz posesti psov, konj in drugih živali;
- iz posesti prostorov, ki jih zavarovanec oddaja v najem;

- iz posesti in uporabe vodnih plovil, za katere zavarovanje odgovornosti ni obvezno po zakonu, ki ureja obvezna zavarovanja v prometu;
- za škodo, ki jo povzroči zavarovanec kot lovec ali imetnik lovskega orožja;
- za škodo, ki jo povzroči zavarovanec kot študent pri izvajanju prakse v Sloveniji ali tujini (AS 2017).

Iz zavarovanja so izključeni odškodninski zahtevki za škodo:

- iz posesti dela stanovanjske enote, ki se uporablja za opravljanje obrtne ali kake druge pridobitne dejavnosti;
- ki nastane pri opravljanju poklicne, obrtne ali kake druge dejavnosti (tudi kmetijske) in služi v pridobitne namene;
- v povezavi z orožjem, za katerega zavarovanec nima ustreznega dovoljenja, ga ne hrani v ustreznem hranišču oz. ga ne uporablja skladno z veljavnimi predpisi (AS 2017).

Zavarovalnica Sava d.d. in Zavarovalnica Triglav, d.d. ne navajata posebnih izključitev. Pri Zavarovalnici Sava d.d. pa velja, da je kritje podano za škodo, ki jo povzročijo osebe v skupnem gospodinjstvu ter njihovi otroci, dokler se redno šolajo, vendar najdlje do dopolnjenega 27. leta starosti (ZT 2012, Sava 2016b).

5.2.3 Organizacija dogodkov

Pri organizaciji rekreacijskih, kulturnih in športnih prireditev (tudi tekme in dirke), sejmov in razstav ter ostalih dogodkov zavarovanje pri Adriatic Slovenici d.d. krije odgovornost:

- organizatorja dogodkov za škodo zaradi poškodovanja tretjih oseb ali njihovih stvari (kot tretje osebe štejejo tudi tekmovalci, nastopajoči in gledalci na teh dogodkih);
- organizatorja dogodkov za škodo iz uporabe najetih zgradb, prostorov, zemljišč, opreme in naprav za rekreacijo in zabavo, ki so namenjeni izvajanju zavarovane prireditve;
- tekmovalcev in nastopajočih za škodo, ki jo povzročijo pri udeležbi na dogodkih, razen za škodo, ki si jo povzročijo tekmovalci med seboj;
- ki jo povzročijo živali na sejmu ali razstavi;
- pri organizaciji kolesarskih, motornih in avtomobilskih dirk zavarovanje krije tudi odgovornost med samo dirko, vendar le če oblastveni organ zapre dirkalno stezo za javni promet (AS 2017).

V kolikor je v zavarovalni pogodbi posebej dogovorjeno in je obračunana dodatna premija, zavarovanje krije tudi odgovornost za škodo:

- ki jo med samo dirko povzročijo udeleženci dirke z motornimi vozili tretjim osebam, ne pa tudi škode, ki si jo povzročijo tekmovalci med seboj;
- iz posesti ali uporabe živali;
- iz posesti ali uporabe vodnih plovil, za katere zavarovanje odgovornosti ni obvezno po zakonu, ki ureja obvezna zavarovanja v prometu;
- nastalo zaradi izvajanja ognjemeta;
- zaradi poškodovanja oseb, ki sodelujejo pri organizaciji dogodkov, ali poškodovanja njihovih stvari (AS 2017).

Iz zavarovanja so izključeni odškodninski zahtevki za škodo:

- povzročeno na cestišču, opremi cestišča, posevkih in travnikih ob trasi kolesarske, motorne ali avtomobilske dirke;
- povzročeno na zgradbah, zemljiščih, prostorih in opremi, ki jih ima zavarovanec v najemu in jih uporablja za izvedbo dogodka;
- za katero odgovarjajo posamezni razstavljalci;
- na opremi razstavnega prostora in razstavnih eksponatov posameznih razstavljalcev (AS 2017).

Zavarovalnica Sava d.d. ob posebnem dogovoru krije tudi odgovornost za škode iz naslova izvajanja gostinske dejavnosti na prireditvi. Omenjena zavarovalnica ne krije odškodninskih zahtevkov zaradi:

- škode, ki jo povzročijo vinjene osebe z medsebojnimi obračuni;
- kraje kakršne koli opreme ali stvari;
- škode na avtomobilih;
- škode na stvareh v hrambi (na skrbi, varstvu ali pod nadzorstvom);
- škod, ki jih povzročijo varnostniki in redarji pri opravljanju nalog in varovanja ter redarske službe;
- vseh vrst onesnaženj;
- kršitve pogodbenih obveznosti (Sava 2016b).

Pri Zavarovalnici Triglav, d.d. zavarovanje organizacije športne prireditve obsega tudi odgovornost prirediteljev kolesarskih, motornih in avtomobilskih dirk med samo dirko, toda le, če oblastveni organ zapre dirkalno stezo za javni promet (ZT 2012).

5.2.4 Hišna in zemljiška posest

Zavarovanje krije odgovornost zavarovanca iz hišne in zemljiške posesti, zakupa ali užitka zemljišč, zgradb in prostorov, večstanovanjskih zgradb ali poslovno-trgovskih centrov, garaž, parkirišč, zunanje ureditve okoli zgradb, ki funkcionalno pripadajo zgradbi.

Pri Adriatic Slovenici d.d. je v okviru zavarovanja odgovornosti iz posesti parkirišč, garaž ali garažnih hiš podano tudi kritje iz posesti zapornic in dvižnih vrat na vhodu in izhodih omenjenih objektov (AS 2017). Zavarovalnica Sava d.d. in Zavarovalnica Triglav, d.d. v svojih pogojih tega ne navajata (Sava 2016b, ZT 2012).

Kritje je podano tudi za zahtevke solastnika ali njegovih svojcev, ki živijo s solastnikom v skupnem gospodinjstvu, zaradi škode, ki izvira iz uporabe skupnih delov večstanovanjskega objekta. V tem primeru se odškodnina zmanjša v enakem sorazmerju, kolikor znaša delež oškodovanca na skupnih delih zgradbe.

5.2.5 Posest in reja živali ter trgovina z njimi

Zavarovalnica Sava d.d. krije odgovornost vsakokratnega imetnika živali, ki je navedena na zavarovalni polici. Če je posebej dogovorjeno in je obračunana dodatna premija, zavarovanje krije tudi odgovornost za škodo v zvezi z dresuro, čuvanjem in oskrbo psov in konj, prevozi s konji in vprežnimi živalmi ter izposajo konjev za jahanje (Sava 2016b).

Zavarovalnica Triglav, d.d. pravi, da se zavarovanje razširja na odgovornost vsakokratnega čuvaja, oskrbovalca in druge osebe, ki ima v oskrbi živino, na katero se nanaša zavarovanje za škodo povzročeno iz posesti živali, ki jo ima na skrbi, dresuri ali čuvanju (ZT 2012).

Adriatic Slovenica d.d. krije odgovornost vsakokratnega imetnika (lastnika, čuvaja, oskrbnika, jahača) za škodo, povzročeno iz posesti živali, ki jo ima na skrbi, čuvanju ali dresuri (AS 2017).

Zavarovalno kritje pri Adriatic Slovenici d.d. in Zavarovalnici Sava d.d. ni podano, če se ugotovi, da ob uporabi nagobčnika do škodnega primera ne bi prišlo in velja za pasme psov, kot so doberman, bullterier, rotweiler, pit bull terier, american staffordshire terrier, staffordshire bullterier ali njihovimi križanci. Druga izključuje tudi škodo, ki jo z ugrizi povzroči pes katere koli pasme, ki je v preteklosti že povzročil takšno škodo (AS 2017, Sava 2016b).

Pri Adriatic Slovenici d.d. so iz zavarovanja izključeni odškodninski zahtevki zaradi poškodb, ki jih konj povzroči jahaču med ježo in pripravo nanjo, medtem ko je pri Zavarovalnici Sava d.d. kritje podano, v kolikor je dogovorjeno kritje za izposojno konjev za jahanje (AS 2017, Sava 2016b).

V kolikor je z Adriatic Slovenico d.d. posebej dogovorjeno in je obračunana dodatna premija, zavarovanje krije tudi odgovornost zavarovanca za škodo:

- zaradi poškodovanja tujega konja, ki ga ima zavarovanec na hrambi;
- ki nastane zaradi nesreče pri uradnih treningih ali aktivni udeležbi na konjskih tekmovanjih;
- ki nastane zaradi uporabe ali posesti kočije ali sulky-ja (AS 2017).

5.2.6 *Hoteli, moteli, penzioni, gostinski obrati in podobno*

Za navedene nevarnostne vire turističnih dejavnosti (hoteli, moteli, penzioni, gostinski obrati, zdravilišča, planinske postojanke ...) podajajo vse tri zavarovalnice kritje iz odgovornosti za škodo:

- iz posesti pomožnih obratov, ki pripadajo zavarovancu (pralnice, mesarije, pekarnice ipd. in se uporabljajo za lastne potrebe);
- zaradi izginitve ali tatvine stvari, ki so v najetih sobah in pripadajo prenočujočim gostom ali članom njihove družine, pri čemer izginitev ali tatvino denarja, ur, tehničnih predmetov, dokumentov in drugih listin ter dragocenosti krije zavarovanje le takrat, če so bile te stvari izročene zavarovancu v hrambo in jih je ta hranil v zaklenjeni blagajni, za kar je zavarovanec izdal ustrezno potrdilo.

Odgovornost iz posesti predmetov za šport in razvedrilo gostov, kot so športna igrišča, otroška igrišča z igrali, savne, wellness, imata Adriatic Slovenica d.d. in Zavarovalnica Triglav, d.d. že vključeno, medtem ko se je pri Zavarovalnici Sava d.d. za to potrebno posebej dogovoriti in plačati dodatno premijo (AS 2017, Sava 2016b, ZT 2012).

Pri vseh zavarovalnicah velja, da so iz zavarovanja izključeni odškodninski zahtevki za škodo zaradi poškodovanja ali izginitve stvari, ki pripadajo gostom, iz prostorov restavracij, kavarn, točilnic ipd (AS 2017, Sava 2016b, ZT 2012).

Zavarovalnica Sava d.d. posebej tudi poudarja, da zavarovalno kritje ni podano za izginitve ali tatvino vseh vrst vozil, njihovih sestavnih delov in stvari v vozilih niti navadnih koles.

Pri Adriatic Slovenici d.d. se lahko poleg omenjenih kritij v zavarovanje po dogovoru in obračunani dodatni premiji vključi še odgovornost iz naslova dejavnosti smučišč ali kopališč, medtem ko Zavarovalnica Sava d.d. in Zavarovalnica Triglav, d.d. odgovornost kopališč zavarujeta v okviru samostojnega nevarnostnega vira (AS 2017, Sava 2016b, ZT 2012) .

5.2.7 Kmetijstvo in gozdarstvo

Zavarovanje krije odgovornost za škodo:

- ki jo utrpijo osebe (razen svojcev), ki na družinski kmetiji občasno opravljajo dela, kot so trgateg, košnja, pobiranje pridelkov ipd.;
- ki jo povzročijo osebe, ki pridejo zavarovancu na pomoč pri opravljanju del navedenih v prejšnji alineji;
- ki jo povzročijo domače živali, ki jih zavarovanec uporablja za rejo;
- ki nastane zaradi posesti ali uporabe traktorjev in ostalih samovoznih delovnih strojev, vključno z njihovimi priključki, vendar samo, ko so ti v funkciji delovnega stroja (v primeru zavarovanja avtomobilske odgovornosti se kritje upošteva kot subsidarno) (AS 2017).

Pri Zavarovalnici Triglav, d.d. in Adriatic Slovenici d.d. je kritje podano tudi za odgovornost zavarovanca kot naročnika in izvajalca del na poteh za lastni promet pod pogojem, da predračunski stroški ne presegajo zneska 20.000 evrov pri Adriatic Slovenici d.d. in 8.350 evrov pri Zavarovalnici Triglav, d.d. (AS 2017, ZT 2012).

Zavarovalnica Sava d.d. in Zavarovalnica Triglav, d.d. krijeta tudi odgovornost zaradi sečnje v lastnem gozdu; za sečnjo lesa v tujem gozdu je zavarovanje omejeno na sečnjo za lastne potrebe (Sava 2016b, ZT 2012).

Za zavarovanje veljajo tudi določila iz zavarovanja odgovornosti zasebnika in posesti živali ter hotelov, polpenzionov, gostinskih obratov ipd., če imajo turistične kmetije tudi sobe.

Z doplačilom se pri Adriatic Slovenici d.d. v zavarovanje lahko vključi tudi odgovornost za škodo, ki jo povzročijo plemenske živali ali konji, pri Zavarovalnici Sava d.d. pa odgovornost za škodo:

- zaradi posesti in uporabe živali v pridobitne namene;
- škode, ki izvirajo iz uporabe vseh vrst motornih žag;
- škode, ki jih povzroči pes;
- škode zaradi posesti zemljišč in gozda (AS 2017, Sava 2016b).

Obe navajata, da so iz zavarovanja izključeni odškodninski zahtevki za škodo, ki jo povzročijo traktor in drugi samovozni delovni stroji v funkciji vozila med premikanjem po javnih ali nekategoriziranih cestah (AS 2017, Sava 2016b).

5.2.8 *Društva*

Pri Adriatic Slovenici d.d. zavarovanje za dejavnosti društev, klubov, združenj, zvez ipd. krije:

- osebno odgovornost članov društva za škode, ki jih povzročijo pri izvajanju dejavnosti v okviru društva;
- odgovornost zavarovanca iz posesti uporabe atrakcij za zabavo in rekreacijo, ki so namenjene izključno za potrebe društva;
- odgovornost zavarovanca iz dejavnosti upravljanja strelišč (velja samo za strelska društva, za ostala društva se odgovornost iz posesti strelišč zavaruje dodatno);
- odgovornost zavarovanca za škodo, povzročeno pri organizaciji običajnih dogodkov društva (treningi, vaje, interne tekme, občni zbor, tabori in priprave za člane društva);
- osebno odgovornost članov lovskih društev oz. družin za škode, ki jih gostje povzročijo pri izvajanju lovske dejavnosti pri drugih lovskih društvih oz. družinah, vendar le na območju Slovenije (AS 2017).

Če je posebej dogovorjeno in obračunana dodatna premija, zavarovanje krije tudi odgovornost za škodo:

- ki jo povzroči divjad v prometu;
- ki jo povzroči lovec iz tujine, vključno z odgovornostjo iz posesti lovskega orožja;
- iz posesti živali, tudi lovskih psov;
- iz posesti ali uporabe vodnih plovil, za katera zavarovanje odgovornosti ni obvezno po zakonu, ki ureja obvezna zavarovanja v prometu;
- povzročeno pri organizaciji dogodkov, ki presegajo dogodke društva;
- odgovornost iz posesti in uporabe zgradb in zemljišč ter atrakcij za zabavo, ki niso namenjene neposredni dejavnosti društva, ali če jih zavarovanec daje v najem zakup, jih izposoja oz. jih uporablja v pridobitne namene, kot tudi če jih poleg članov društva proti plačilu ali brezplačno uporabljajo tudi druge osebe;
- odškodninske zahtevke zaradi poškodovanja članov društva ali njihovih stvari (AS 2017).

Tudi Zavarovalnica Sava d.d. in Zavarovalnica Triglav, d.d. krijeta odgovornost:

- iz posesti ali zakupa zgradb, zemljišč, prostorov in naprav, ki so namenjene izključno za potrebe društva;

- za škode povzročene ob običajnih, s statusom predvidenih prireditvah;
- za škode, ki izvirajo iz uradne dejavnosti oseb, ki so pooblašcene za zastopanje društva (Sava 2016b, ZT 2012).

Zavarovalnica Triglav, d.d. vključuje tudi odgovornost iz posesti uporabe kolesa, s posebnim dogovorom pa v zavarovanje lahko vključi še:

- odgovornost iz posesti živali;
- odgovornost iz posesti zgradb in zemljišč, ki niso namenjene neposredni dejavnosti društva;
- odgovornost za škodo povzročeno pri organizaciji dogodkov, ki presegajo običajne dogodke društva;
- odgovornost iz posesti in imetja vseh vrst podjetij (ZT 2012).

Zavarovalnica Sava d.d. lahko s posebnim dogovorom vključi v zavarovanje še:

- osebno odgovornost članov društva, a le za aktivnosti, ki so predvidene s statutom društva;
- odgovornost iz posesti zgradb in zemljišč, ki niso namenjena neposredni dejavnosti društva;
- odgovornost za škodo povzročeno pri organizaciji dogodkov, ki presegajo običajne dogodke društva;
- odgovornost iz posesti živali;
- odgovornost iz posesti ali dejavnosti pomožnih obratov, ki pripadajo zavarovancu;
- odgovornost zaradi posesti in uporabe kolesa brez motorja;
- odgovornost za škode, ki jo utrpijo člani društva pri izvajanju ali v zvezi z izvajanjem dejavnosti društva (Sava 2016b).

Vse zavarovalnice pa navajajo, da so pri zavarovanju odgovornosti gasilskih društev iz zavarovanja izključeni odškodninski zahtevki za škodo na stvareh, pri reševanju katerih je bilo potrebno njihovo posredovanje (AS 2017, Sava 2016b, ZT 2012).

Zavarovalnica Sava d.d. v svojih pogojih še pravi, da zavarovanje ne krije odgovornosti za škodo, ki jo povzroči divjad na kmetijskih pridelkih, kmetijskih in gozdnih kulturah ter na kmetijskih in gozdnih zemljiščih (Sava 2016b).

5.2.9 Vzgojno-varstvene in izobraževalne ustanove

Po tem nevarnostnem viru zavarovanje obsega odgovornost:

- upravnikov, ravnateljev, učiteljev in ostalih zaposlenih zaradi opravljanja službe;
- za škodo, ki nastane pri organizaciji izletov, ekskurzij, šolskih prireditev, šole v naravi ipd.;

- za škodo zaradi poškodovanja ali izginitve stvari, ki so v garderobah in pripadajo otrokom v vzgojno-varstvenih in izobraževalnih ustanovah, razen denarja, ur, tehničnih predmetov, dokumentov ter drugih listin in dragocenosti.

Pri Adriatic Slovenici d.d. je podana tudi odgovornost za škodo iz posesti otroških igrišč (vključno z igrali), športnih dvoran in igrišč ter drugih atrakcij za zabavo in rekreacijo ter za škodo zaradi pomanjkljivega nadzora ali skrbstva (AS 2017).

5.2.10 Bolnišnice, zdravstveni domovi, sanatoriji ipd.

Pri dejavnosti klinik, bolnišnic, zdravstvenih domov, ambulant, domov za starejše občane ipd. zavarovanje krije tudi odgovornost zavarovanca za škodo zaradi poškodovanja in izginitve stvari, ki pripadajo pacientom oz. stanovalcem, oskrbovancem, pacientovim spremljevalcem ali obiskovalcem, če so zavarovancu izročene v hrambo, razen denarja, ur, tehničnih predmetov, dokumentov in drugih listin ter dragocenosti.

Adriatic Slovenica d.d. navaja, da pri dejavnosti domov za starejše občane zavarovanje krije tudi odgovornost medicinskih sester in negovalk za škodo zaradi napačnih ravnanj pri opravljanju njihove poklicne dejavnosti, ki imajo za posledico poškodovanje stanovalca (AS 2017).

Iz zavarovanja so izključeni odškodninski zahtevki:

- pri Adriatic Slovenici d.d. za škodo zaradi poškodovanja oseb kot posledice opravljanja zdravstvenih, lekarniških ali zdravilskih storitev, ki jo tem osebam povzročijo zdravniki, fizioterapevti ali drugi zdravstveni delavci;
- pri Zavarovalnici Triglav, d.d. za škodo, ko so pri delu za zavarovanca ali zaradi narave svojega dela ali zaradi znanstvenega raziskovanja izpostavljene učinkovanju naprav in posebnih zdravstvenih pristopov,
- pri Zavarovalnici Sava d.d. pa:
 - zaradi bolezenskih stanj;
 - zaradi obolenj delavcev zavarovanca, ki so posledica stika z okuženimi osebami;
 - zaradi telesnih poškodb, ki so neposredno povezane z laserskimi ali maserskimi žarki;
 - zaradi genetskih škod;
 - zaradi telesnih poškodb pri osebah, ki v podjetju bodisi iz poslovnih bodisi raziskovalnih razlogov sprejmejo tveganje sevanja (AS 2017, ZT 2012, Sava 2016b).

Zavarovalnica Sava d.d. in Zavarovalnica Triglav, d.d. imata v svojih pogojih posebej navedene še nevarnostne vire opisane v nadaljevanju v odstavkih 5.2.11 do 5.2.13, medtem ko Adriatic

Slovenica d.d. nima posebej navedenih, a se jih lahko vključi v zavarovanje k ustreznim dejavnostim (AS 2017, Sava 2016b, ZT 2012).

5.2.11 *Kopališča*

Zavarovanje odgovornosti pri kopališčih obsega tudi odgovornost za tatvino oz. uničenje stvari, ki jih obiskovalci kopališča hranijo v zaklenjenih garderobnih omarah na kopališču, razen za tatvino in uničenje denarja, kreditnih in drugih plačilnih kartic, dragocenosti, vrednostnih papirjev ter vseh vrst listin, ur, tehničnih predmetov, če navedeni predmeti niso bili posebej izročeni v hrambo zavarovancu. Zavarovalnica Triglav, d.d. vključuje še odgovornost zaradi posesti predmetov za šport in razvedrilo gostov (Sava 2016b, ZT 2012).

5.2.12 *Garderobe*

Zavarovanje obsega odgovornost zaradi poškodbe ali tatvine stvari, izročene garderobi v hrambo, ki je za to izdala ustrezno potrdilo.

Iz zavarovanja je izključena odgovornost za denar, dragocenosti, ure, tehnične predmete, vrednostne papirje in vse vrste listin.

Zavarovalnica ne krije škode, če zavarovanec ni poskrbel za stalno varovanje garderobe, in če izginitev ni bila prijavljena pristojni policijski postaji (Sava 2016b, ZT 2012).

5.2.13 *Priključene proge*

Zavarovanje obsega odgovornost za škodo, nastalo zaradi:

- uporabe skladišča, najetega od železnice;
- uporabe industrijske proge (gozdne, poljske in priključne), vzpenjače ali žičnice, če se opravlja prevoz brezplačno;
- zaradi poškodbe tujih vozil pri nakladanju in razkladanju z dvigali in napravami za razkladanje, razen za škode pri nakladanju z napravami, ki spuščajo tovor, da pada (Sava 2016b, ZT 2012).

Posebni izključitev zavarovalnici navajata.

Zavarovalnica Sava d.d. v svojih pogojih navaja še naslednje nevarnostne vire.

5.2.14 Parkirišča v javni uporabi na prostem

V zavarovanje je vključena odgovornost iz posesti in dajanja v najem parkirnega prostora na prostem za parkiranje vozil na omenjenem prostoru. Iz zavarovanja so izključene škode, ki nastanejo kot posledica delovanja motornih vozil, ter tatvine celega vozila ali tatvine posameznih delov vozila, ki so na njem pritrjeni ali v njem zaklenjeni (Sava 2016b).

5.2.15 Hramba vozil v zaprtem ali ograjenem prostoru s stalnim čuvajem

Za razliko od nevarnostnega vira parkirišča v javni uporabi, nevarnostni vir hramba vozil v zaprtem in ograjenem prostoru s stalnim čuvajem obsega odgovornost zaradi poškodovanja ali tatvine celega vozila ali zamenjave vozil, danih v hrambo, če se ta izvaja s stalnim čuvajem. Če je obračunana dodatna premija, krije zavarovanje tudi škodo tatvine posameznih delov vozila, ki so na njem pritrjeni ali v njem zaklenjeni. Za oba nevarnostna vira velja, da mora zavarovanec izginitvev ali tatvino vozila ali delov vozila prijaviti pristojni policijski postaji (Sava 2016b).

5.2.16 Garažiranje vozil

Zavarovanje obsega odgovornost iz posesti in dajanja v najem prostora za garažiranje vozil na omenjenem prostoru. Če je posebej dogovorjeno, je podana tudi odgovornost za poškodbe ali uničenje vozil:

- zaradi nedovoljene uporabe vozila po osebah, ki niso delavci v garaži, tatvine ali roba celega vozila;
- zaradi požara, viharja, toče, eksplozije in strele, poplave, snežnega plazua, izliva vode, padca letala in manifestacije na področju garaže;
- pri spravljanju v pogon ali premikanju vozil na območju garaže, ali če zavarovančevi uslužbenci nedovoljeno uporabljajo vozilo.

Tudi tu zavarovanje ne krije škod, ki nastanejo kot posledica delovanja motornih vozil. Izključeni so tudi odškodninski zahtevki zaradi tatvine celega vozila, ali tatvine posameznih delov vozila, ki so na njem pritrjeni ali v njem zaklenjeni (Sava 2016b).

5.2.17 Poklicna odgovornost strokovnega osebja v zdravstveni in veterinarski dejavnosti

Zavarovanje poklicne odgovornosti obsega odgovornost za telesne poškodbe pacientov, zaradi strokovno dokazanih napak in opustitev zdravstvenega delavca. Strokovna napaka je odstopanje od vzpostavljenih profesionalnih standardov strokovnega ukrepanja, skrbnosti in pazljivosti.

Zavarovanje ne krije;

- škod zaradi preizkušanja še nepreverjenih metod preprečevanja, zdravljenja bolezni oz. poškodb in rehabilitacije ter preizkušanja zdravil in opravljanja drugih medicinskih preiskav, čeprav je pacient z navedenim pisno soglašal;
- škod v zvezi z operativnimi ali drugimi medicinskimi posegi z večjim tveganjem ali večjo obremenitvijo, če pacientova privolitev ni dokumentirana v pisni obliki in v obsegu, določenem s predpisi o pravicah pacientov;
- odškodninskih zahtevkov zaradi plačila zdravstvenih storitev;
- odškodninskih zahtevkov zaradi komplikacij, kozmetičnih defektov, amputacij, stranskih učinkov pravilno predpisanih zdravil ipd., če škode niso posledica napak ali opustitev (Sava 2016b).

Zavarovalnica Triglav, d.d. lahko odgovornost zaradi okvare zdravja in poškodovanja oseb, do katerega pride zaradi postopkov zdravljenja, zdravstvenih in drugih posegov ter postopkov na teh osebah, kot so porodništvo, nega telesa, kozmetika ipd., zavaruje posebej. Enako tudi za odgovornost zaradi okvare in poškodovanja živali, do katerega pride zaradi postopkov zdravljenja, zdravstvenih in drugih posegov ter postopkov na teh živalih, kot so kastriranje, osemenjevanje, poškodovanje ali dresiranje (ZT 2012).

Adriatic Slovenica d.d. v svojih pogojih navaja še naslednje nevarnostne vire.

5.2.18 Nega telesa

Pri tem nevarnostnem viru je podana odgovornost zavarovanca za škodo, ki nastane pri opravljanju dejavnosti nege telesa in drugih postopkov na osebah (kozmetika, manikira, frizerstvo, maserstvo, pedikura, tetoviranje. Izključeni pa so odškodninski zahtevki za škodo zaradi lepotnih napak, npr. zaradi neustrezne pričeske (AS 2017).

5.2.19 Veterinarji

Zavarovanje krije odgovornost zavarovanca za škodo, ki jo zaradi napake, opustitve ali kršitve dolžnosti pri opravljanju veterinarske dejavnosti povzroči veterinar ali njegovo osebje in ima za posledico okvaro zdravja, poškodovanje ali pogin živali, na katerih se izvaja storitev.

Iz zavarovanja so izključeni odškodninski zahtevki za škodo:

- zaradi poškodovanja ali izginitve živali v času prevoza;
- ki je posledica preizkušanja nepreverjenih metod preprečevanja, odkrivanja, zdravljenja in rehabilitacije ter preizkušanja zdravil ali postopkov veterinarjev (AS 2017).

5.2.20 Atrakcije za zabavo in rekreacijo

Zavarovanje krije odgovornost zavarovanca za škodo iz posesti ali uporabe atrakcij za zabavo in rekreacijo. Omenjeni nevarnostni vir vsebujejo tudi pogoji Zavarovalnice Triglav, d.d. (ZT 2012).

Če je pri organizaciji voženj z gokarti v zavarovalni pogodbi posebej dogovorjeno in je obračunana dodatna premija, zavarovanje krije tudi odgovornost za škodo, ki nastane iz posesti ali uporabe gokartov (AS 2017, ZT 2012).

5.2.21 Oskrba s plinom, elektriko, vodo in komunalna dejavnost

Družbam, ki se ukvarjajo z oskrbo s plinom, elektriko, vodo, s komunalno dejavnostjo ali z vzdrževanjem cest in drugih površin poleg zavarovanja odgovornosti iz dejavnosti, lahko s posebnim dogovorom in obračunano dodatno premijo za kilometre omrežja ali hektarje površin v zavarovanje vključi tudi odgovornost za škodo, ki izvira iz posesti uporabe, upravljanja in vzdrževanja komunalne infrastrukture (kanalizacijskih cevi, plinovodov, toplovodov, vodovodov, telekomunikacijskih vodov in elektrovodov, cest, igrišč, parkov, parkirišč, pločnikov ipd. Pri zavarovanju iz dejavnosti vzdrževanja cest in drugih površin se v primeru zgoraj navedenega dogovora kritje nanaša zgolj na odgovornost za škodo, ki nastane v povezavi z vzdrževanjem cest in ostalih površin, ki so zajete z letnimi načrti ali pogodbami o vzdrževanju.

Odškodninski zahtevki za škodo, ki je posledica slabega vzdrževanja ali dotrajanosti infrastrukture, niso vključeni v zavarovanje. Prav tako so iz zavarovanja izključeni odškodninski zahtevki pri zavarovanju odgovornosti distributerjev za škodo, ki nastane zaradi nedovoljenega

odstopanja od predvidene napetosti, pretoka ali frekvence, kot tudi zaradi zaustavitve in prekinitve dobave plina, vode, električne energije ipd.

Naj omenimo, da lahko Zavarovalnica Sava d.d. vključi v zavarovanje s posebnim dogovorom in obračunano dodatno premijo odgovornost iz distribucije električne energije, odgovornost iz posesti in uporabe plinskih vodov, toplovodov in vodov za tekoča goriva, odgovornost iz posesti in upravljanja cestnega omrežja, odgovornost iz posesti in upravljanja vodovoda in kanalizacije (Sava 2016b).

5.2.22 Lokalne skupnosti

Med lokalne skupnosti štejemo občine, krajevne in vaške skupnosti. K osnovnemu zavarovanju odgovornosti iz opravljanja njihovih dejavnosti se lahko tudi tu s posebnim dogovorom in obračunano dodatno premijo v zavarovanje vključi odgovornost za škodo, ki izvira iz posesti:

- nepremičnin, atrakcij za zabavo in rekreacijo ter posesti drugih stvari, ki jih zavarovanec uporablja za pridobitno dejavnost ali jih oddaja v najem;
- uporabe, upravljanja ali vzdrževanja komunalne infrastrukture (vodovodi, plinovodi, toplovodi, telekomunikacijski vodi in elektrovodi, pločniki, ceste in druge javne površine ipd.).

Premija se obračuna glede na število prebivalcev lokalne skupnosti.

Tudi tu velja, da so iz zavarovanja izključeni odškodninski zahtevki za škodo, ki je posledica dotrajanosti ali slabega vzdrževanja infrastrukture (AS 2017).

5.2.23 Snemanje reklam, videospotov, filmov

Ob snemanju filmov, reklam, videospotov za lastni ali tuj račun in sklenitvi zavarovanja odgovornosti, zavarovalnica podaja kritje iz odgovornosti:

- iz uporabe najetih zgradb, zemljišč, prostorov in opreme, ki je namenjena izvajanju snemanja;
- za škodo, ki jo povzročijo sodelujoči na snemanju (igralci, statisti, tehnično, administrativno osebje);
- zavarovanca kot organizatorja oz. izvajalca dogodkov za škodo zaradi poškodovanja tretjih oseb ali njihovih stvari.

Če je v zavarovalni pogodbi posebej dogovorjeno in obračunana dodatna premija, zavarovanje krije tudi:

- odgovornost za škodo iz posesti ali uporabe živali na snemanjih;
- odgovornost za škodo nastalo zaradi izvajanja ognjemeta;

- odgovornost za škodo zaradi poškodovanja oseb, ki sodelujejo pri organizaciji in izvedbi snemanj ali njihovih stvari.

Iz zavarovanja so izključeni odškodninski zahtevki igralcev, statistov, kaskaderjev, ki utrpijo škodo pri izvajanju akrobacij ali svojih vlog ter odškodninski zahtevki za škodo povzročeno na zgradbah, zemljiščih, prostorih, opremi, ki si jih je zavarovanec izposodil, najel ali jih oskrbuje (AS 2017).

5.3 Dodatna kritja

Če je med zavarovalnico in zavarovancem posebej dogovorjeno, se lahko v zavarovalno pogodbo vključijo dodatna kritja, za katera se obračuna dodatna premija.

Dodatna kritja so običajno podana kot podlimit dogovorjene zavarovalne vsote in se gibljejo med 30 in 40 % te, razen pri delodajalčevi odgovornosti, ki je enaka dogovorjeni zavarovalni vsoti, navedeni na zavarovalni pogodbi. Letni agregat dodatnih kritij je pri Zavarovalnici Sava d.d. enkratno, pri Adriatic Slovenici d.d. je ta enak agregatu kot pri osnovnem kritju, Zavarovalnica Triglav, d.d. pa nima letnih agregatov, če ni posebej določeno v zavarovalni pogodbi.

Pri Adriatic Slovenici d.d. je to delodajalčeva odgovornost, ki krije odgovornost zavarovanca za škodo zaradi poškodovanja delavcev (telesne poškodbe, obolenje ali smrt) ali poškodovanja stvari delavcev. Med delavce se štejejo osebe, ki so z zavarovancem v delovnem razmerju na osnovi pogodbe o zaposlitvi, učne pogodbe ali napotnice, in druge osebe, ki delajo za zavarovanca.

Kritje izključuje odškodninske zahtevke:

- za škodo zaradi poškodovanja oseb, ki so za zavarovanca opravljale delo brez ustrezne delovnopravne podlage;
- zaradi poklicnih bolezni delavcev;
- kadar je nezgoda pri delu v vzorčni zvezi s poškodovanjem delavca, do katerega pride zaradi opustitve uporabe predpisanih zaščitnih ali varnostnih sredstev ali opreme s strani delodajalca;
- ker mu je bil od zavarovanca dan nalog za opravljanje dela v nasprotju z notranjimi akti ali veljavnimi delavnimi postopki;
- nenapovitve delavca na zdravniški pregled na opravljanje izpita za varstvo pri delu, posledično pa delavec nima veljavnega zdravniškega spričevala ali opravljenega izpita iz varstva pri delu (AS 2017).

Dodatno kritje se lahko vključi v zavarovanje ob sklenitvi odgovornosti iz dejavnosti tudi pri Zavarovalnici Sava d.d. in Zavarovalnici Triglav, d.d. (Sava 2016b, ZT 2012).

Pri Adriatic Slovenici d.d. se lahko kot dodatno kritje v zavarovanje odgovornosti vključi tudi:

- proizvajalčevo odgovornost, ki krije odgovornost zavarovanca za škodo zaradi poškodovanja oseb ali poškodovanja stvari, do katerega je prišlo zaradi:
- izdelkov z napako, ki jih je zavarovanec kakor koli dal v promet v času trajanja zavarovalne pogodbe;
- pomanjkljivo opravljene storitve na stvari, če je škoda zaradi tega nastala po dokončanju opravljenega dela s strani zavarovanca v času trajanja zavarovalne pogodbe in jih je zavarovanec opravil v okviru dejavnosti navedene na polici;
- škode, ki nastane na stvari, kamor se vgradi zavarovančev izdelek, oz. na stvari, ki se vgradi v zavarovančev izdelek (AS 2017).

Iz zavarovanja so izključeni odškodninski zahtevki za:

- škodo zaradi napačnega svetovanja v zvezi s farmacevtskimi izdelki ali zdravstvenimi storitvami;
- ekološko škodo;
- škodo zaradi obratovalnega zastoja;
- čisto premoženjsko škodo;
- stroške odpoklica izdelkov;
- škodo, ki izvira iz stvari, ki jo je proizvajalec podaril;
- škodo, ki izvira iz stvari, ki je bila proizvajalcu odtujena brez njegove vednosti;
- škodo, ki nastane iz stvari, ki je bila predelana;
- za jamstva za stvarne napake izdelka ali storitve ter jamstvenih obveznostih zavarovanca;
- škodo na izdelani oz. prodani stvari (AS 2017).

V proizvajalčevo odgovornost je pri Adriatic Slovenici d.d. vključena tudi proizvajalčeva odgovornost za zastrupitev s hrano, ki krije odgovornost zavarovanca za škodo zaradi poškodovanja oseb, do katerega je prišlo zaradi zastrupitve s hrano, izdelki, pridelki ali pijačo, ki jih je zavarovanec, ki se ukvarja s pripravo in prodajo hrane in pijače kot tudi s pridelavo in izdelavo kmetijskih pridelkov in izdelkov, kakor koli dal v promet v času trajanja zavarovalne pogodbe (AS 2017).

Iz zavarovanja so izključeni odškodninski zahtevki za:

- ekološko škodo;
- škodo zaradi obratovalnega zastoja;
- čisto premoženjsko škodo;
- stroške odpoklica izdelkov;
- škodo, ki izvira iz stvari, ki jo je proizvajalec podaril;

- škodo, ki izvira iz stvari, ki je bila proizvajalcu odtujena brez njegove vednosti;
- škodo, ki nastane iz stvari, ki je bila predelana;
- za jamstva za stvarne napake izdelka ali storitve ter jamstvenih obveznostih zavarovanca;
- škodo na stvari, na kateri je bila opravljena storitev;
- škodo na izdelani oz. prodani stvari sami.

Če znašajo letni prihodki podjetja iz naslova opravljanja storitev oz. izdelanih proizvodov več kot 500.000 evrov letno, se proizvajalčeva odgovornost zavaruje posebej po istoimenskem produktu, zavarovanju proizvajalčeve odgovornosti (AS 2017).

Tudi Zavarovalnica Sava d.d. lahko ob posebnem dogovoru in doplačilu premije k osnovnemu kritju vključi proizvajalčevo odgovornost.

Enako kot Adriatic Slovenica d.d. tudi Zavarovalnica Sava d.d. ne jamči in ne povrne škode:

- iz naslova jamstva za brezhibno delovanje izdelka;
- na samem izdelku, ki ga je zavarovanec izdelal oz. dal v promet;
- zaradi stroškov odpoklica ali umika izdelkov s trga; razstavljanja; popravljanja ali spreminjanja in ponovnega sestavljanja izdelkov z napako, ki jih je dobavil zavarovanec;
- ki nastane iz izdelka, ki je bil pozneje predelan;
- ki izvira iz izdelka, ki je bil zavarovancu odtujen brez njegove vrednosti;
- ki izvira iz, ali je v zvezi s farmacevtskimi proizvodi, vključno s cepivi in kemičnimi proizvodi (AS 2017, Sava 2016b).

Zavarovalnica Sava d.d. po pogojih izključuje še škodo:

- na sami stvari, kamor se je vgradil izdelek zavarovanca;
- nastalo zaradi tega, ker je izdelek obremenjen s pravno napako (kršitev pravic intelektualne lastnine, kršitve konkurenčnega prava, predpisov o oglaševanju ipd.);
- kot posledico izdelka z napako, ki ne ustreza svojemu namenu;
- če zavarovanec pri vgradnji sestavnih delov ali sklopov, ki so mu jih dobavili drugi, ni preveril kakovosti teh delov ali sklopov, ki jih je vgradil v svoj izdelek;
- ki izvira iz izdelka, ki ni bil izdelan za prodajo ali kakšno drugo obliko distribucije v ekonomske namene, niti ga zavarovanec ni dal v promet v okviru svoje dejavnosti;
- ki jih je zavarovanec izdelal za zračno ali vodno plovilo;
- ki neposredno ali posredno izvira iz uživanja tobaka in tobačnih izdelkov;
- ki jo povzročijo barve z vsebnostjo svinca, svinec kot onesnaževalec, metil-tert-butil-eter, urea formaldehid, atracin, zaviralci širjenja plamenov, trdovratni organski onesnaževalci in nekatere druge kemijske spojine (Sava 2016b).

Zavarovalnica Triglav, d.d. proizvajalčeve odgovornosti ne sklepa kot dodatno kritje in jo zavaruje posebej.

Adriatic Slovenica d.d. med dodatno kritje vključuje odgovornost za poškodovanje stvari, ki jih ima zavarovanec na skrbi v garderobah in garderobnih omaricah, in sicer za škodo zaradi poškodovanja ali izginitve stvari, ki jih ima zavarovanec na skrbi v zaklenjenih kabinah ali garderobnih omaricah ali garderobah (v diskotekah, gledališčih ipd.), vendar le, če so bile te stvari zavarovancu izročene v hrambo in je za to izdal ustrezno potrdilo. Zavarovalnica Sava d.d. in Zavarovalnica Triglav, d.d. odgovornost iz naslova garderob navajata med posamezne nevarnostne vire (AS 2017, Sava 2016b, ZT 2012).

Zavarovanje pri Adriatic Slovenici d.d. ne krije odškodninskih zahtevkov za škodo:

- ki nastane zaradi poškodovanja ali izginitve stvari gostov iz skupnih prostorov hotelov, restavracij, kavarn ipd.;
- če je zaradi izginitve ključev iz garderobne omarice potrebna zamenjava ključavnice;
- ki nastane zaradi poškodovanja, izginitve ali tatvine denarja, kreditnih ali drugih plačilnih kartic, dragocenosti, vrednostnih papirjev, vseh vrst listin, ur, tehničnih predmetov (kot so fotoaparati, kamere, prenosni računalniki, mobilni telefoni in podobno), razen če so bile te stvari izročene zavarovancu v hrambo in jih je hranil v zaklenjeni blagajni ter izdal ustrezno potrdilo (AS 2017).

Zavarovalnica Sava d.d. in zavarovalnica Triglav, d.d. iz zavarovanja izključujeta odgovornost za denar, dragocenosti, ure, tehnične predmete (kot so fotoaparati, kamere, mobilni telefoni, prenosni računalniki in televizorji, walkmani, avdio in video predvajalniki, orodja ipd.), vrednostne papirje in vse vrste listin.

Obe navajata, da mora zavarovanec poskrbeti za stalno varovanje garderobe, sicer jamstvo zavarovalnice preneha.

Pri vseh treh pa velja, da mora zavarovanec izgubo ali izginitve stvari prijaviti policiji (AS 2017, Sava 2016b, ZT 2012).

Naslednje dodatno kritje, ki ga ponuja Adriatic Slovenica d.d., je odgovornost za poškodovanje motornih vozil na hrambi, ki krije odgovornost zavarovanca za škodo zaradi poškodbe, uničenja ali izginitve motornih vozil, ki jih ima zavarovanec na hrambi v javni garaži ali na javnem parkirišču na prostem ali hotelski garaži ali na hotelskem parkirišču, a le če se hramba teh vozil izvaja s stalnim varovanjem, ki ima pregled nad celotnim dogajanjem na parkirišču. Iz zavarovanja so izključeni odškodninski zahtevki za škodo, ki nastane zaradi:

- okvare motornih vozil;
- poškodovanja, uničenja ali izginitve tovora ali vsebine iz motornega vozila;

- premikanja motornega vozila, če je to na hrambi v javni garažni hiši ali na javnem parkirišču.

Po posebnem dogovoru z zavarovalnico in dodatno obračunano premijo se v zavarovanje lahko vključijo odškodninski zahtevki za škodo zaradi izginitve posameznih delov vozila, ki so na njem pritrjeni ali so v njegovi notranjosti ter poškodbe ali uničenja motornega vozila, povzročene med njegovim premikanjem s strani zavarovančevih delavcev. Slednje se lahko dogovori zgolj za hotele.

Izginitiv motornega vozila ali delov vozila, ki ga ima zavarovanec na hrambi, se mora prijaviti policiji (AS 2017).

Zavarovalnica Sava d.d. opisana kritja ponuja med nevarnostnimi viri garažiranje vozil, parkirišča v javni uporabi na prostem ter hramba vozil v zaprtem ali ograjenem prostoru s stalnim čuvajem. Zavarovanje ne krije škod, ki nastanejo kot posledica delovanja motornih vozil. Tudi tu mora izginitiv vozila ali njegovih posameznih delov iz zaprtega in ograjenega prostora s stalnim čuvajem biti prijavljena policiji. Pri garažiranju vozil in parkiriščih v javni uporabi zavarovanje ne krije odgovornosti zaradi tatvine celega vozila ali tatvine posameznih delov vozila, ki so na njem pritrjeni ali v njem zaklenjeni, ob obračunani dodatni premiji se to lahko vključi k nevarnostnemu viru hramba vozil v zaprtem ali ograjenem prostoru s stalnim varovanjem. Pri garažiranju vozil se s posebnim dogovorom in doplačilom premije krije zavarovanje tudi poškodbe ali uničenja vozil zaradi:

- nedovoljene uporabe vozila po osebah, ki niso delavci v garaži, tatvine ali ropa celega vozila;
- pri spravljanju v pogon ali premikanju vozil na območju garaže, ali če zavarovančevi uslužbenci nedovoljeno uporabljajo vozilo;
- zaradi požara, strele in eksplozije, viharja, toče, snežnega plazua, poplave, izliva vode, padca letala in manifestacije na področju garaže (Sava 2016b).

Zavarovalnica Triglav d.d. ne jamči za škodo na vozilih, ki jih ima zavarovanec v hrambi, če ni drugače dogovorjeno (ZT 2012).

Odgovornost za poškodovanje stvari, na katerih zavarovanec izvaja storitev je pri Adriatic Slovenici d.d. ponujena kot dodatno kritje, pri Zavarovalnici Sava d.d. pa nevarnostni vir s posebnim dogovorom in krije odgovornost zavarovanca za škodo zaradi poškodovanja ali izginitve stvari, za katere skrbi zavarovanec zaradi popravila, obdelave, predelave ali hrambe oz. v času izvajanja storitve na teh stvareh s strani zavarovanca, če je vzrok škode bodisi v delu z njimi (predmet ali sredstvo obdelave, predelave, preizkušanja, čiščenja ipd.) (AS 2017, Sava 2017).

Adriatic Slovenica d.d. po tej klavzuli krije tudi odgovornost zavarovanca, ki se ukvarja z dresiranjem, varovanjem ali nego živali (pasje šole, pasji hoteli, pasji frizerji ipd.), če pride do

izginitve ali poškodovanja teh živali. Pri obeh zavarovalnicah velja, da zavarovanje ne krije odškodninskih zahtevkov zaradi:

- poškodovanja, uničenja ali izginitve stvari, ki jih zavarovanec uporablja za lastne potrebe (najeti stroji, oprema, prostor z opremo ipd.);
- poškodovanja, uničenja ali izginitve stvari v času prevoza;
- poškodovanja, uničenja ali izginitve motornih vozil, zračnih in vodnih plovil;
- poškodovanja, uničenja ali izginitve stvari, ki je bila zavarovancu dana v restavriranje;
- škode na računalniški programski opremi (software) in podatkih skupaj z nosilci (AS 2017).

Ista zavarovalnica izključuje tudi odškodninske zahteve za škodo zaradi poškodovanja nepremičnine (objekt, zgradba, zemljišče ipd.), na kateri zavarovanec izvaja storitev. Izključena je tudi škoda zaradi poškodovanja ali izginitve stvari, ki so last naročnika ali glavnega izvajalca posla in jih zavarovanec uporablja za izvedbo posla (npr. potrošni material, material za vgradnjo, orodje ipd.) (AS 2017).

Zavarovalnica Triglav, d.d. lahko omenjeno kritje vključi v zavarovanje s posebnim dogovorom in doplačilom premije.

Adriatic Slovenica d.d. med dodatna kritja vključuje tudi odgovornost za poškodovanje obstoječega objekta, na katerem zavarovanec izvaja storitev, ki krije odgovornost zavarovanca za škodo na obstoječem objektu, ki nastane v času izvajanja storitve na tem objektu zaradi zavarovanca, vključno s tistim delom, ki pripada investitorju oz. naročniku storitve. Krita je tudi odgovornost za škodo na delih, ki jih izvajajo drugi izvajalci na objektu ali njihovi opremi, oz. škodo na podzemnih napravah (kanali, temelji, električni, plinski, vodni vodi ipd.) Iz zavarovanja so izključeni odškodninski zahtevki za škodo, ki nastane:

- zaradi namernega ravnanja delavcev zavarovanca;
- zaradi uporabe nepreizkušenih statičnih, računskih ali drugih metod ali nepreizkušenih materialov in konstrukcij;
- zaradi zavestne kršitve ali neupoštevanja tehničnih predpisov, normativov, standardov ali odločb nadzornih organov;
- na stvareh, vključno z njihovimi sestavnimi deli, ki se vgrajujejo, montirajo, popravljajo, predelujejo in podobno;
- na obstoječem objektu, če je po naravi dela treba računati na njegovo poškodovanje kljub izpolnjevanju varnostnih predpisov;
- na delih, ki jih je opravili oz. bi jih moral zavarovanec, ali na vgrajenem materialu (AS 2017).

Tudi Zavarovalnica Sava d.d. in Zavarovalnica Triglav, d.d. lahko vključita dodatno kritje v zavarovanje s posebnim dogovorom in doplačilom premije.

Med dodatna kritja Adriatica Slovenica d.d. in zavarovalnica Sava d.d. vključujeta odgovornost za poškodovanje motornih vozil v delavnicah in avtopralnicah, ki krije odgovornost zavarovanca za škodo zaradi poškodovanja, uničenja ali izginitve motornih vozil ali prikolic, ki so last strank zavarovanca, in ki so bila zavarovancu dana v čiščenje, servisiranje ali popravilo. Pri obeh velja, da je kritje podano tudi za škodo, ki nastane na vozilu zaradi točenja neustreznega goriva, ter škodo, ki nastane zaradi speljevanja, vožnje in premikanja motornega vozila na območju ali delavnice ali pralnice. Adriatica Slovenica d.d. krije tudi škodo v primeru preizkusnih voženj v oddaljenosti 15 km od delavnice oz. od kraja popravila. Pri isti zavarovalnici je podano tudi zavarovalno kritje za odgovornost zaradi poškodovanja ali uničenja motornih vozil ali prikolic, ki nastane;

- ko motorno vozilo ali prikolica čaka na popravilo ali je že popravljena;
- če zavarovanec servisiranje ali popravilo izvaja na lokaciji naročnika ali drugje na terenu, vendar le na območju Republike Slovenije;
- zaradi nepooblaščne rabe motornega vozila delavcev zavarovanca ali drugih oseb;
- v enem mesecu po dokončanju in prevzemu opravljenega dela od naročnika ali drugega upravičenca; zavarovanje pa ne krije odškodninskih zahtevkov za škode na stvareh, ki jih je zavarovanec vstavil v motorno vozilo (AS 2017, Sava 2016b).

Iz zavarovanja so izključeni odškodninski zahtevki za škodo, ki nastane:

- na motornih vozilih strank, ki so bila prevzeta zaradi prodaje;
- zaradi poškodovanja, uničenja ali izginitve stvari, ki so bile v motornem vozilu;
- zaradi poškodovanja, uničenja ali izginitve delov motornih vozil ali opreme;
- zaradi škode na motornem vozilu v času prevoza z drugim prevoznim sredstvom (npr. vlečna služba) (AS 2017, Sava 2016b).

Zavarovalnica Sava d.d. tudi ne krije odškodninskih zahtevkov, ki izvirajo iz jamstva stvarne napake izdelka ali storitve ter jamstvenih obveznosti zavarovanca (Sava 2016b).

Pri Adriatic Slovenici d.d. so iz zavarovanja izključeni tudi odškodninski zahtevki za škodo, ki nastane zaradi izginitve motornega vozila ali prikolice iz delavnice, ki ni dobro zaprta in zaklenjena, ali iz zunanjega prostora, ki ni ograjen z dobro vzdrževano ograjo, visoko vsaj 2 m (AS 2017).

Omenjenega kritja Zavarovalnica Triglav, d.d. v svojih pogojih posebej ne navaja.

Odgovornost za poškodovanje tujega blaga pri prekladanju ali skladiščenju je naslednje dodatno kritje pri Adriatic Slovenici d.d., Zavarovalnici Sava d.d. pa enaka kritja ponuja kot odgovornost za poškodovanje stvari pri manipulaciji in/ali skladiščenju. Zavarovanje krije odškodninske zahteve zaradi uničenja ali poškodovanja tujega blaga v času manipulacije (nakladanje, prekladanje, razkladanje, deponiranje), prenosa in prevoza na območju skladišča in času skladiščenja. Pri obeh velja, da je krita odgovornost zavarovanca zaradi:

- škode na tujem blagu, povzročene z viličarji, elektrokari, žerjavi, avtodvigali ali ostalimi dvigali (v primeru zavarovanja avtomobilske odgovornosti se kritje upošteva kot subsidiarno);
- poškodovanja tujih cestnih, vodnih ali tirnih vozil, cistern in kontejnerjev, do katerih pride pri manipulaciji ali zaradi manipulacije z blagom (AS 2017, Sava 2016b).

Pri Adriatic Slovenici d.d. je krita tudi odgovornost zavarovanca zaradi zmočitve blaga zaradi nenadnega močnega dežja med nakladanjem, razkladanjem ali prekladanjem, vendar le, če je blago ustrezno embalirano, in če se nakladanje, razkladanje ali prekladanje začne pred dežjem.

Zavarovanje ne vključuje odškodninskih zahtevkov za škodo:

- ki nastane kot posledica neupoštevanja predpisov o pravilnem skladiščenju in manipulaciji z blagom;
- zaradi izgube blaga (nepojasnjene izgube, tatvina ipd.);
- zaradi izgube na teži ali drugih izgub, ki izvirajo iz lastnosti samega blaga ali pomanjkljivega embaliranja blaga;
- na stvareh iz žlahtnih kovin, nakitu, pravih biserih, žlahtnih kamnih, pravem krznu in umetniških predmetih, gotovini, vrednostnih papirjih vseh vrst, živih živalih, eksplozivih, izotopih;
- na zračnih plovilih;
- na motornem vozilu ali drugih napravah, s katerimi se opravljajo manipulacije;
- zaradi zadrževanja ali nepravočasne odpreme uskladiščenega blaga (AS 2017).

Zavarovanje Adriatic Slovenice d.d. ne vključuje odškodninskih zahtevkov za škodo na tujem blagu v času prevoza, razen v primeru prevoza na območju skladišča, ter škodo zaradi plačil denarnih kazni ali penalov, zaplemb, kakor tudi vseh drugih zahtevkov zaradi posledičnih škod (npr. obratovalnega zastoja) (AS 2017).

Zavarovalnica Triglav, d.d. po posebnem dogovoru jamči za škodo zaradi poškodbe tujih stvari pri nakladanju in razkladanju z dvigali in napravami za nakladanje in razkladanje (ZT 2012).

Pri Adriatic Slovenici d.d. se k dodatnim kritjem uvršča tudi odgovornost za čisto premoženjsko škodo in krije odgovornost zavarovanca za čisto premoženjsko škodo, ki je posledica napake,

zagrešene v času trajanja kritja zavarovalnice. Če je napaka v opustitvi, v dvomu velja, da je zagrešena opoldne tistega dne, ko bi najpozneje moralo biti storjeno dejanje, da ne bi prišlo do škode. Čiste premoženjske škode so škode, ki posledično nimajo poškodovanja oseb, niti stvari (AS 2017).

Pri vseh zavarovalnicah so iz kritja izključene škode:

- zaradi prekoračitve predračuna in kredita;
- zaradi kršitve dobavnih rokov;
- zaradi posredovanja ali priporočanja v denarnih, zemljiških ali drugih gospodarskih poslih, ne glede na to, če se opravlja za plačilo ali brezplačno;
- nastalih primanjkljajev pri vodstvu blagajne, inventurnega manka, napak pri izplačilu in poneverb zavarovančevega osebja;
- zavestne kršitve zakonitih predpisov ali navodil in pogojev pooblastitelja, ali s katero koli drugo zavestno kršitvijo obveznosti;
- prežrtja računске ali predračunske napake ali napake pri izmerah v načrtu (AS 2017, Sava 2016b, ZT 2012).

Zavarovalnica Sava d.d. in Zavarovalnica Triglav, d.d. izključujeta tudi odškodninske zahtevke, ki se uveljavljajo pred tujim sodiščem, ali zahtevke zaradi kršitve tujih predpisov ali zahtevkov zaradi dejavnosti v tujini (Sava 2016b, ZT 2012).

Adriatic Slovenica d.d. in Zavarovalnica Sava d.d. izključujeta še odškodninske zahtevke:

- iz področja prava intelektualne lastnine in s področja delovnega prava;
- zaradi neizpolnitve ali nepravočasne izpolnitve pogodbenih obveznosti;
- odškodninskih zahtevkov zaradi okrnitve ugleda pravne osebe oz. škode zaradi razžalitve časti (AS 2017, Sava 2016b).

Poleg navedenega Adriatic Slovenica d.d. izključuje še odškodninske zahteve:

- zaradi strokovne napake zavarovanca pri opravljanju poklica;
- v zvezi s sklepanjem zavarovalnih pogodb;
- zaradi plačil denarnih kazni in penalov;
- zaradi vračila plačanega zneska za zavarovančevo storitev;
- zaradi poneverb in drugih kaznivih ravnanj zoper gospodarstvo;
- zaradi kršitve ali zlorabe informacijske varnosti kot tudi zaradi vdora v informacijski sistem;
- zaradi razžalitve, obrekovanja, nelojalne konkurence kot tudi zaradi kršenja poslovne skrivnosti ali kršenja pravic intelektualne lastnine;

- ki se nanašajo, izhajajo, temeljijo ali se pripisujejo kakršni koli programski ali strojni opremi, mikroprocesorjem ali ostali opremi, ki deloma ali v celoti odpove, se poškoduje ali povzroči škodo (vključno z »okužbo« programske opreme ali podatkov) (AS 2017).

Med dodatna kritja pri Adriatic Slovenici d.d. spada tudi odgovornost za ekološko škodo zaradi onesnaženja okolja, pri Zavarovalnici Sava d.d. ga poimenujemo odgovornost za onesnaževanje okolja (ekološke škode), ki krije odgovornost zavarovanca za škodo zaradi nenadnega in presenetljivega škodnega dogodka, ki povzroči onesnaženje zraka, zemlje ali vode in ima za posledico poškodovanje oseb ali poškodovanje stvari (AS 2017, Sava 2016b).

Zavarovanje Adriatic Slovenice d.d. krije tudi škodo zaradi stroškov testiranja, spremljanja, odstranjevanja, preverjanja vsebnosti, izničevanja oz. čiščenja kontaminantov, a ne na oz. pod območjem zavarovančeve lokacije. Kritje obstaja le, če pride do onesnaženja v času trajanja zavarovanja, in če se odškodninski zahtevek zaradi poškodovanja oseb ali stvari uveljavlja najkasneje v treh letih po poteku zavarovalnega kritja (AS 2017).

Iz zavarovanja so pri Adriatic Slovenici d.d. in zavarovalnici Sava d.d. izključeni odškodninski zahtevki:

- za škodo, ki se je zgodila zaradi vplivov na naravo, ki so bodisi neizogibni pri normalnih pojavih delovanja, nujni ali katerih posledice je zavarovanec predvidel in sprejel;
- za škodo, ki nastane, če zavarovanec ni upošteval navodil in predpisov proizvajalca ali tehnologije same, ali če ni opravljal predpisanih pregledov, servisiranja ali potrebnega popravila naprav, ki so povzročile onesnaženje;
- zaradi postopnega in dlje časa trajajočega škodnega dogajanja (izhlapevanje, kapljanje ipd.);
- za škodo, ki ni posledica onesnaženja okolja (npr. zaradi poslabšanja biološke raznolikosti) (AS 2017, Sava 2016b).

Adriatic Slovenica d.d. bi v primeru obravnavane škode zavrnila tudi zahtevek za škode, ki so posledica okoljskih vplivov, ki so neizogibni v okviru običajnega in dovoljenega izvajanja zavarovančeve dejavnosti ali jih je zavarovanec pričakoval ali sprejel oz. v zvezi z odgovornostjo zavarovanca v skladu z evropsko direktivo 2004/35/ES o okoljski odgovornosti (AS 2017).

Zavarovalnica Sava d.d. ne krije tudi škode:

- za že obstoječe onesnaženje tal in/ali podtalnice;
- ki jo predstavljajo stroški čiščenja in odstranitve posledic onesnaženja;
- zaradi onesnaženja v prostorih in na premoženju zavarovanca;

- zaradi lastništva, posedovanja ali upravljanja komunalnih objektov in opreme, predvsem odlagališč za smeti in kompostnic;
- zaradi škod, ki so nastale zaradi skladiščenja nevarnih odpadkov;
- zaradi škod, ki so nastale zaradi obratovanja čistilnih naprav za odplake ali drugih naprav za ravnanje z odpadki in iz dejavnosti deponij odpadkov kakršne koli vrste (Sava 2016b).

Pri Zavarovalnici Triglav, d.d. se odgovornost, ki izvira iz ekološke nesreče, lahko zavaruje posebej.

Adriatic Slovenica d.d. med dodatna kritja vključuje tudi odgovornost za poškodovanje vodnih plovil v delavnicah, ki krije odgovornost zavarovanca za škodo zaradi poškodovanja, uničenja ali izginitve vodnih plovil, ki so last stranke zavarovanca, in ki so bila zavarovancu dana v čiščenje, servisiranje ali popravilo. Iz zavarovanja so izključeni odškodninski zahtevki za škodo, ki nastane:

- na stvareh, ki jih je zavarovanec vstavil v vodno plovilo;
- zaradi izginitve vodnega plovila iz delavnice, ki ni dobro zaprta, zaklenjena ali iz zunanjega prostora, ki ni ograjen z dobro vzdrževano ograjo, visoko vsaj 2 m;
- med plovbo (tudi v času poskusnih voženj);
- na vodnem plovilu v času prevoza z drugim prevoznim sredstvom, kot tudi pri spuščanju in dvigovanju plovila v ali iz vode;
- zaradi poškodovanja, uničenja ali izginitve tovora ali vsebine iz vodnega plovila;
- zaradi poškodovanja, uničenja ali izginitve posameznih delov vodnega plovila, ki so na njem pritrjeni ali so v njegovi notranjosti (AS 2017).

Zavarovalnica Sava d.d. in Zavarovalnica Triglav, d.d. omenjenega kritja v svojih pogojih posebej ne navajata.

Zavarovalnica Triglav, d.d. in zavarovalnica Sava d.d. lahko s posebnim dogovorom in obračunano dodatno premijo v zavarovanje vključita odgovornost za poškodovanje stvari, ki jih ima zavarovanec na skrbi. Zavarovanje krije odškodninske zahtevke zaradi poškodovanja, uničenja ali izginitve stvari, ki jih ima zavarovanec kakor koli na skrbi zaradi popravila, obdelave, predelave ali hrambe. Sava v svojih pogojih navaja, da zavarovanje ne krije odškodninskih zahtevkov zaradi poškodovanja, uničenja ali izginitve stvari, ki jih zavarovanec uporablja za lastne potrebe (npr. najeti stroji ali prostori z opremo), zaradi;

- poškodovanja, uničenja ali izginitve stvari, ki so predmet ali sredstvo obdelave, predelave, preizkušanja, popravila in vzdrževanja ipd., če je vzrok škode bodisi v delu na njih bodisi v delu z njimi;

- poškodovanja, uničenja ali izginitve stvari v času prevoza;
- poškodovanja, uničenja ali izginitve motornih vozil, zračnih in vodnih plovil,
- poškodovanja, uničenja ali izginitve stvari, ki je bila zavarovancu dana v restavriranje;
- škode na računalniški programski opremi (software) in podatkih skupaj z nosilci (Sava 2016b, ZT 2012).

Pri Zavarovalnici Sava d.d. je kritje podano tudi v odgovornosti za poškodovanje stvari, na katerih se izvaja dejavnost, enako pri Adriatic Slovenici d.d. (AS 2017, Sava 2016b).

Zavarovalnica Triglav, d.d. nudi še možnost dodatnega kritja za zavarovanje odgovornosti, ki krije odškodninske (regresne) zahteve zavodov za zdravstveno, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ter zavarovalnic iz zdravstvenega zavarovanja ter ostalih posrednih oškodovancev (ZT 2012).

Pri vseh obravnavanih zavarovalnicah se dodatno lahko zavaruje še odgovornost iz posesti in uporabe poljskih, gozdnih in priključnih prog ter vzpenjač in žičnic, odgovornost za škodo zaradi nesreče pri aktivni udeležbi in pripravah na konjskih, kolesarskih, motorističnih ali avtomobilskih dirkah ter na prireditvah borilnih športov. Pri Adriatic Slovenici d.d. in Zavarovalnici Sava d.d. se dodatno zavaruje še odgovornost iz:

- posesti upravljanja cestnega omrežja;
- posesti in uporabe plinskih vodov, toplovodov in vodov za tekoča goriva;
- distribucije električne energije (AS 2017, Sava 2016b, ZT 2012).

5.4 Veljavnost zavarovanja

Zavarovalna pogodba je sestavljena iz zavarovalne police, pripadajočih pogojev in klavzul ter je sklenjena, ko jo pogodbenika podpišeta. Obveznost zavarovalnice se prične po izteku 24. ure dneva, ki je v polici naveden kot začetek zavarovanja in traja vse do konca, do 24. ure dneva, ki je naveden na zavarovalni polici kot potek zavarovanja. Če je na polici naveden samo začetek zavarovanja, se zavarovanje nadaljuje iz leta v leto, dokler ga kateri izmed pogodbenikov ne prekine, pisno odpove. Zavarovanje mora biti odpovedano vsaj tri mesece pred iztekom tekočega zavarovalnega leta. Če je zavarovalna pogodba sklenjena za več kot tri leta, lahko po preteku tega roka vsaka stranka s šestmesečnim odpovednim rokom odstopi od pogodbe. Da je zavarovalno kritje podano, mora biti ob sklenitvi plačana premija oz. njen del, če je sklenjen dogovor o obročnem odplačilu.

Za območje kritja Adriatic Slovenica d.d. upošteva Evropo v geografskem smislu, Zavarovalnica Sava d.d. in Zavarovalnica Triglav, d.d. pa območje Republike Slovenije, v kolikor ni drugače dogovorjeno. Zavarovalnica Sava d.d. še posebej določa, da če gre za zavarovanje odgovornosti zasebnika, velja kritje na območju celega sveta (AS 2017, Sava 2016b, ZT 2012).

5.5 Nastanek zavarovalnega primera

Za vse tri zavarovalnice, ki jih obravnavamo, velja, da se pri zavarovanju odgovornosti šteje, da je nastal zavarovalni primer v trenutku, ko je nastal škodni dogodek, ki je zajet s sklenjeno zavarovalno pogodbo in zaradi katerega bi se lahko uveljavljal odškodninski zahtevek proti zavarovancu.

Zavarovalnica Sava d.d. navaja, da se je zavarovalni primer zgodil, ko je nastal prvi škodni dogodek te vrste, ne glede na to, kdaj so posamezni škodni dogodki dejansko nastali in ne glede na dejanski datum uveljavljanja posameznih zahtevkov (Sava 2016b).

Adriatic Slovenica d.d. in Zavarovalnica Sava d.d. v nadaljevanju navajata, da se za en zavarovalni primer šteje tudi:

- več škodnih dogodkov, ki nastanejo zaradi istovrstnih vzrokov;
- če ima en škodni dogodek za posledico več odškodninskih zahtevkov;
- več škodnih dogodkov, ki nastanejo zaradi podobnih vzrokov, če obstoji med temi vzroki pravna, tehnična ali gospodarska zveza (AS 2017, Sava 2016b).

Zavarovalnica Triglav, d.d. še dodaja, da če je dogovorjeno, da zavarovanec sam nosi del škode (franšiza), se odškodnina, ki jo je zavarovalnica dolžna plačati po zavarovalnem primeru, zmanjša za znesek, ki je dogovorjen v zavarovalni pogodbi (ZT 2012).

5.6 Zavarovančeve dolžnosti po zavarovalnem primeru

Zavarovalnica Triglav, d.d. in Zavarovalnica Sava d.d. v svojih pogojih navajata, da mora zavarovanec zavarovalnico obvestiti o nesreči brez odlašanja, Adriatic Slovenica d.d. pa pogojih navaja, da mora zavarovanec obvestiti zavarovalnico o nastanku zavarovalnega primera najkasneje v treh dneh od dneva, ko zanj izve (AS 2017, Sava 2016b, ZT 2012).

Zavarovanec mora zavarovalnico obvestiti, če je proti njemu ali osebi, za katero odgovarja, uveden postopek zaradi suma storitve kaznivega dejanja, ali je vložena obtožnica, ali izdana odločba v prekrškovnem postopku. Zavarovanec mora zavarovalnico tudi obvestiti, če so na

njega postavljeni odškodninski zahtevki, ali če je proti njemu vložena odškodninska tožba in zavarovalnici predložiti original vseh listin, ki vsebujejo zahtevke.

Naloga zavarovanca je tudi, da mora vodstvo pravde zaupati zavarovalnici in dati pravdno pooblastilo osebi, ki jo določi zavarovalnica. Zavarovanec namreč ni upravičen brez predhodnega soglasja zavarovalnice pripoznati odškodninskega zahtevka v celoti ali delno, izvesti poravnave ali poplačila. Zavarovalnica in zavarovanec morata pri reševanju zavarovalnega primera sodelovati. Če zavarovanec onemogoči zavarovalnici, da reši odškodninske zahtevke s poravnavo, zavarovalnica ni dolžna plačati presežka odškodnine, obresti in stroškov, ki zaradi tega nastanejo.

Pri vseh zavarovalnicah velja, da v primeru izgube ali izginitve stvari, ki jih ima zavarovanec na skrbi, mora ta o tem obvestiti policijo in navesti, za katere stvari je šlo. Šteje se, da zavarovalni primer ni nastal, če izgube ali izginitve ni možno izkazati s policijskim zapisnikom.

5.7 Obveznosti zavarovalnice

Obveznost zavarovalnic pri zavarovanju odgovornosti je podana le, če pride do škodnega dogodka v času trajanja zavarovalnega kritja oz. veljavnosti police. Tak sprožilec kritja imenujemo »*occurrence basis*« (angl.). Obravnavane zavarovalnice v svojih pogojih navajajo, da mora zavarovalnica proučiti odškodninske zahtevke tako po temelju kot po višini in ugoditi upravičenim zahtevkom ter poskrbeti za obrambo zavarovanca pred neutemeljenimi ali pretiranimi odškodninskimi zahtevki.

Zavarovalnica krije do višine zavarovalne vsote tudi pravdne stroške zavarovanca in jamči za škodo zaradi pravnih stroškov, ki so prisojeni oškodovancu, vendar le takrat, ko pravdo od začetka usmerja sama ali pa jo usmerja oseba, ki jo zavarovalnica sama določi. Stroške obrambe zavarovanca v kazenskem postopku krije zavarovalnica le v primeru, če izrecno pristane na branilca. V tem primeru se zaveže poravnati te stroške, vendar največ do zavarovalne vsote.

Zavarovalna vsota predstavlja zgornjo mejo obveznosti zavarovalnice po posameznem zavarovalnem primeru, vendar v enem zavarovalnem letu največ do višine večkratnika zavarovalne vsote, kot je naveden na polici (letni agregat). Pri Adriatic Slovenici d.d. in Zavarovalnici Sava d.d. velja agregat v višini trikratnika zavarovalne vsote, razen če ni drugače dogovorjeno. Zavarovalnica Triglav, d.d. pri zavarovanju splošne odgovornosti nima omejitve glede izplačila škod v zavarovalnem letu. Če pride v enem zavarovalnem letu do izplačila maksimalne zavarovalne vsote, zavarovanje ugasne (AS 2017, Sava 2016b, ZT 2012).

Če ni drugače dogovorjeno, je zavarovanec Adriatic Slovenice d.d. pri vsakem zavarovalnem primeru udeležen z odbitno franšizo, ki znaša 10 % od odškodnine, vendar v absolutnem znesku najmanj 250 evrov. Triglavov zavarovanec je pri vsaki škodi udeležen v višini 10 % od odškodnine, vendar ne manj kot 250 evrov in ne več kot 2.000 evrov, razen če ni z zavarovalno

polico drugače dogovorjeno. Zavarovalnica Sava d.d. sicer navaja, da zavarovanec sam nosi del škode, dogovorjeni znesek odbitne franšize pa je naveden na polici (AS 2017, Sava 2016b, ZT 2012).

5.8 Povišanje premije zaradi slabega škodnega rezultata

Zavarovalnice pri zavarovancih spremljajo škodno dogajanje, to je razmerje med plačano premijo in izplačano škodo. Škodni rezultat se preverja po preteku zavarovalnega leta, in sicer za zavarovalno obdobje zadnjih treh let. Pri zavarovancih, ki še niso zavarovani tri leta, se pri izračunu upošteva enoletni oz. dvoletni škodni rezultat. Običajno zavarovalnice preverijo tudi škodni rezultat pri predhodni zavarovalnici, pri kateri je imel zavarovanec zavarovano odgovornost, in sicer zato, da se oceni tveganje in se določi ustrezna premija. Če je škodni rezultat slab, zavarovalnice lahko zavrnejo sklenitev zavarovanja. Pri Adriatic Slovenici d.d. se za slab škodni rezultat šteje, če v obravnavanem zavarovalnem obdobju izplačane odškodnine iz sklenjene pogodbe presežejo 70 % fakturirane premije. Povišanje premije opravijo po naslednji tabeli.

Preglednica 5: Povišanje premije glede na škodni rezultat pri zavarovalnici Adriatic Slovenica d.d.

Če je zavarovalno tehnični rezultat:				se premija poveša v višini:
od	0%	do (vključno)	70%	0%
od	70%	do	90%	30%
od	90%	do	110%	50%
od	110%	do	150%	70%
nad	150%	do	200%	100%
nad	200%			določi zavarovalnica

Vir: AS 2017.

Pri Zavarovalnici Sava d.d. se malus (povišanje premije) obračuna, ko razmerje med likvidiranimi škodami in plačano zavarovalno premijo znaša več kot 75 %. Osnova za izračun povišanja premije je razlika med višino odstotka dejansko doseženega škodnega rezultata in 75odstotki. Premija se zviša za tri četrtine te razlike. Če je malus višji od 300 %, premijo določi strokovna služba zavarovalnice (Sava 2016b).

Zavarovalnica Triglav,d.d. v pogojih navaja, da se razmerje med škodami in plačano premijo ugotavlja tako, da se predhodno opravi revalorizacija likvidiranih škod in plačane zavarovalne

premije na osnovi gibanja cen življenjskih potrebščin v Republiki Sloveniji v razdobjih od 1.10. vsakega prejšnjega leta do 1.10. zadnjega opazovanega leta. Če škodni rezultat znaša več kot 97,4 %, se zavarovalna premija za prihodnje zavarovalno obdobje zviša v odstotku, ki je enak 75 % razlike med doseženim razmerjem in 97,4 %. Malus ne more znašati več kot 300 % (ZT 2012).

Iz navedenega lahko povzamemo, da če bi letni škodni rezultat zavarovanca pri vseh zavarovalnicah znašal 200 %, bi v naslednjem zavarovalnem letu pri Adriatic Slovenici d.d. plačal 100 % višjo premijo, pri Zavarovalnici Sava d.d. 93,75 %, pri Zavarovalnici Triglav pa 76,95 % višjo premijo.

Slab škodni rezultat zavarovalnice, poleg obračunanega malusa, sanirajo tudi z dvigom odbitnih franšiz, ukinitvijo odkupa odbitne franšize ali izključitvijo določenih kritij. Zavarovanca se pozove k sanaciji slabega škodnega rezultata in skupaj z zavarovalnico poiščeta najugodnejšo rešitev. Posledice prepogostih izplačil odškodnin namreč v večini občuti zavarovanec, ko plača višjo premijo, kot bi jo lahko sicer.

6 PREGLED PONUDB ZAVAROVANJA ODGOVORNOSTI PRI OBRAVNAVANIH ZAVAROVALNICAH

Zavarovalnicam so za izračun premije iz naslova odgovornosti ključni naslednji podatki:

- dejavnost, ki jo zavarovanec opravlja;
- število zaposlenih, kamor sodijo tudi študentje in dijaki ter ljudje, ki delajo po pogodbi in niso redno zaposleni v podjetju;
- zavarovalna vsota, ki jo zavarovanec želi imeti;
- geografsko kritje;
- letni promet;
- škodno dogajanje v preteklem obdobju.

Za potrebe analize zavarovalnih ponudb smo na zavarovalnice, ki smo jih zajeli v svoji primerjavi, posredovali povpraševanje za izdelavo ponudbe za zavarovanje splošne odgovornosti iz dejavnosti vgradnje stavbnega pohištva. Zavarovalnicam so bili posredovani naslednji podatki:

- število zaposlenih, vključno s študenti je osem;
- zavarovalna vsota po škodnem dogodku je 60.000 evrov;
- geografsko kritje je območje republike Slovenije;
- letni promet podjetja znaša 418.000 evrov.

V nadaljevanju podajamo primerjavo prejetih ponudb.

Preglednica 6 : Primerjava podatkov prejetih ponudb

	Adriatic Slovenica d.d.	Zavarovalnica Triglav, d.d.	Zavarovalnica Sava d.d.
Zavarovane nevarnosti (obseg kritja)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Odgovornost iz dejavnosti ▪ Delodajalčeva odgovornost ▪ Odgovornost za poškodovanje stvari, na katerih zavarovanec izvaja storitev ▪ Odgovornost za poškodovanje obstoječega objekta, na katerem zavarovanec izvaja storitev 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Odgovornost iz dejavnosti ▪ Delodajalčeva odgovornost ▪ Odgovornost za poškodovanje obstoječega objekta, na katerem zavarovanec izvaja storitev 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Odgovornost iz dejavnosti ▪ Delodajalčeva odgovornost ▪ Odgovornost za poškodovanje stvari, na katerih zavarovanec izvaja storitev ▪ Odgovornost za poškodovanje obstoječega objekta, na katerem zavarovanec izvaja storitev
Zavarovalna vsota	60.000 EUR za vsa kritja, razen za odgovornost za poškodovanje stvari, na katerih zavarovanec izvaja storitev, kjer je kritje podano v podlimitu 24.000 EUR	60.000 EUR za vsa kritja	60.000 EUR za vsa kritja, razen za odgovornost za poškodovanje stvari, na katerih zavarovanec izvaja storitev, kjer je kritje podano v podlimitu 18.000 EUR
Letni agregat	3-kratni	brez	3-kratni, razen za odgovornost za poškodovanje stvari, na katerih zavarovanec izvaja storitev, kjer je 1-kratni
Odbitna franšiza	10 % od odškodnine, min. 250 EUR	10 % od odškodnine, min. 250 EUR, max. 2000 EUR	250 EUR po zavarovalnem primeru
Območje kritja	Republika Slovenija	Republika Slovenija	Republika Slovenija
Letna premija z vključenim 8,5 % DPZP-jem ²	2.558, 52 evrov	2.130,00 evrov	2.129, 69 evrov

Pri primerjavi ponudb obravnavanih zavarovalnic lahko rečemo, da so si zelo podobne. Vse tri ponujajo kritje odgovornosti iz dejavnosti, delodajalčevo odgovornost, odgovornost za poškodovanje obstoječega objekta, na katerem zavarovanec izvaja storitev, Adriatic Slovenica

² DPZP – davek od prometa zavarovalnih poslov

d.d in Zavarovalnica Sava d.d. pa ponujata še kritje odgovornosti za poškodovanje stvari, na katerih zavarovanec izvaja storitev.

Ponudba Zavarovalnice Triglav, d.d. vključuje dodatne nevarnosti, ki ne izvirajo iz v polici/ponudbi navedene dejavnosti, kar pomeni, da je v zavarovanje vključena tudi dejavnost, ki jo je zavarovanec med trajanjem začel opravljati, ni pa javil zavarovalnici, da se vključi v zavarovanje.

Zavarovalna vsota pri vseh znaša 60.000 evrov, razen pri odgovornosti za poškodovanje stvari, na katerih zavarovanec izvaja storitev, ki je pri Adriatic Slovenici d.d. podana v podlimitu do 24.000 evrov, pri Zavarovalnici Sava d.d. pa v podlimitu do 18.000 evrov.

Višina maksimalno izplačanih odškodnin v enem zavarovalnem letu je pri Adriatic Slovenici d.d. in Zavarovalnici Sava d.d. 180.000 evrov, Zavarovalnica Triglav, d.d. nima omejitve letnega agregata. Odbitna franšiza pri posameznem zavarovalnem primeru pri Adriatic Slovenici d.d. znaša 10 % od odškodnine, minimalno 250 evrov. Pri Zavarovalnici Triglav, d.d. je odbitna franšiza 10 % od odškodnine, minimalno 250 evrov in max. 2.000 evrov, pri Zavarovalnici Sava d.d. pa znaša odbitna franšiza 250 evrov.

Pri vseh treh ponudbah je zavarovalno kritje podano za Republiko Slovenijo.

Višina letne premije se med najcenejšo in najdražjo razlikuje za 395,24 evra. Izmed navedenih ponudb bi se odločili za sklenitev pri zavarovalnici Adriatic Slovenica d.d. Poleg odgovornosti iz dejavnosti vključuje še delodajalčevo odgovornost, odgovornost za poškodovanje stvari, na katerih zavarovanec izvaja storitev, in odgovornost za poškodovanje obstoječega objekta, na katerem zavarovanec izvaja storitev.

Zavarovalnica Sava d.d. sicer nudi enaka kritja kot Adriatic Slovenica d.d., vendar je podlimit za dodatno kritje odgovornosti za poškodovanje stvari, na katerih zavarovanec izvaja storitev, nižji kot pri Adriatic Slovenici d.d., Zavarovalnica Triglav, d.d. pa ne nudi enakega obsega kritja.

Primerjati je treba tudi odbitno franšizo, ki je sicer najugodnejša pri Zavarovalnici Sava d.d., vendar po našem mnenju višji podlimit pri dodatnem kritju pretehta v primerjavi z ugodnejšo odbitno franšizo.

7 SKLEP

Zavarovanje odgovornosti je zelo kompleksno zavarovanje in ima v zavarovalništvu pomembno vlogo.

Bistvo zavarovanja odgovornosti je zaščititi zavarovančevo premoženje, saj ob morebitni nastali škodi povzročeni drugim lahko ta ogrozi socialni položaj posameznika oz. obstoj podjetja. Ustrezno zavarovanje z dovolj širokim obsegom kritja in dovolj visokimi zavarovalnimi vsotami, lahko to omili. Pri tem velja omeniti, da zavarovalnica ščiti zavarovanca pred prejetimi odškodninskimi zahtevki, ki so lahko utemeljeni ali neutemeljeni.

K osnovnemu zavarovanju splošne odgovornosti lahko vključimo tudi dodatna kritja, kot so delodajalčeva odgovornost, proizvajalčeva odgovornost in druga opisana v nalogi.

Zaradi obilice dela in pomanjkanja časa za pregled ponudb se zavarovanci prevečkrat odločajo o »ustreznem« zavarovanju le na osnovi premije, torej cene zavarovanja. Zato je tudi veliko prehodov med zavarovalnicami, saj včasih že najmanjša razlika v premiji botruje k temu, da zavarovanec zamenja zavarovalnico, čeprav mu obstoječa zavarovalnica ponuja razne ugodnosti v obliki popustov, bonov pri sklenitvi novih zavarovanj, brezplačnih meritev krvne slike ipd. Pomembno je, da se zavarovalno ponudbo preuči čim bolj celovito, saj se le na ta način lahko »kupi« ustrezno zavarovalno zaščito, ki ni nujno, da ima tudi najnižjo premijo.

Med pisanjem diplomske naloge smo ugotovili, da je o zavarovanju splošne odgovornosti malo napisanega in zbranega na enem mestu. Svetovni spletni brskalnik na iskano temo o zavarovanju splošne odgovornosti sicer ponudi več kot 700 ujemajočih zadetkov, a v večini gre za promocijo podjetij, ki nas opominjajo, da naj ne pozabimo, da nam pripada odškodnina, če se poškodujemo oz. sami postanemo oškodovanci.

Postavljeno hipotezo (H1) na začetku naloge, da se ljudje zavedajo pomena zavarovanja odgovornosti, lahko potrdimo, saj se premija iz naslova odgovornostnih zavarovanj zadnja leta povečuje, kar smo lahko ugotovili ob pregledu zbrane premije obravnavanih zavarovalnic. K rasti premije vpliva tudi upoštevanje malusnega sistema.

Hipotezo (H2), da se odškodninski zahtevki in izplačilo odškodnine v zadnjih letih povečujejo, lahko zavrnamo. Čeprav število odškodninskih zahtevkov ne pada, se niža število pozitivno obravnavanih odškodninskih zahtevkov.

Zbrani podatki iz letnih poročil obravnavanih zavarovalnic kažejo, da se vsota izplačanih odškodnin zmanjšuje. Zavarovalnice obravnavajo odškodninske zahteve podrobneje, z novimi pogoji omejujejo izplačilo odškodnin oz. iz pogojev izključujejo določena kritja.

Tudi zadnjo hipotezo (H3) lahko potrdimo, saj razvoj sodobne tehnologije, nove oblike in načini dela, sprememba ali dopolnitev zakonodaje »sili« zavarovalnice k razvoju novih zavarovalnih produktov oz. k dopolnitvi obstoječih.

Glede na izkušnje pri sklepanju zavarovanj pred odgovornostjo menimo, da imajo odgovornostna zavarovanja velik potencial. Menimo, da je v Sloveniji še veliko podjetij, ki nimajo sklenjenega zavarovanja odgovornosti, posamezniki imajo zavarovanje odgovornosti večinoma vključeno pri stanovanjskem zavarovanju, v kolikor imajo tega sklenjenega, vprašanje pa je tudi ustreznost višine zavarovalnih vsot.

Kot ciljne skupine zavarovanja pred odgovornostjo so dejansko vse pravne in vse fizične osebe. Med fizičnimi osebami bi dali poseben poudarek na družine z otroki, pri katerih se nedolžna igra z žogo lahko v hipu konča z razbitim oknom pri sosedu. Prav tako zavarovanje odgovornosti potrebujejo vsi lastniki domačih živali, saj nikoli ne vemo, kdaj se bo kuža snel s povodca, stekel čez cesto za zajcem in povzročil prometno nesrečo. Tudi dopustniki so zanimiva ciljna skupina, saj imajo ljudje takrat več časa za ukvarjanje z različnimi konjički, s tem pa se povečuje tudi možnost, da pri tem koga ali kaj poškodujejo. Za preživljanje našega prostega časa namreč uporabljamo različne predmete, nove izume, ki jih še 10 let nazaj nismo, smo pa odgovorni za škodo, ki bi jo povzročili z njimi (npr. supi, skiro na baterijski pogon ipd.).

Vse zavarovalnice v Sloveniji ne tržijo vseh vrst odgovornostnih zavarovanj, s tem dajejo prednost drugim zavarovalnicam in jim dajejo možnost povečanja tržnega deleža.

LITERATURA IN VIRI

- Adriatic Slovenica d.d. in Skupina Adriatic Slovenica. 2015. *Letno poročilo*. Interno gradivo, Adriatic Slovenica
- Adriatic Slovenica d.d. in Skupina Adriatic Slovenica. 2016. *Letno poročilo*. Interno gradivo, Adriatic Slovenica.
- Adriatic Slovenica d.d. (AS) 2017. *Splošni pogoji za zavarovanje odgovornosti 01-ODG-01/17*. Interno gradivo, Adriatic Slovenica.
- Gradbeni zakon (GZ). *Uradni list RS*. št. 61/17.
- Ivanjko, Šime. 1981. *Zavarovanje pred odgovornostjo*. Ljubljana: Center za samoupravno normativno dejavnost.
- Močivnik, Primož. 2010. *Razlaga zavarovalniških izrazov*. Ljubljana: Slovensko zavarovalno združenje, g.i.z.
- Obligacijski zakonik (OZ). *Uradni list RS*. št. 83/01, 32/04, 28/06, 40/07 in 97/07.
- Pavliha, Marko. 2000. *Zavarovalno pravo*. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
- Skupina Triglav in zavarovalnica Triglav, d.d. 2015. *Letno poročilo*. Interno gradivo, Zavarovalnica Triglav.
- Skupina Triglav in zavarovalnica Triglav, d.d. 2016. *Letno poročilo*. Interno gradivo, Zavarovalnica Triglav.
- Slovensko zavarovalno združenje. 2016a. *Statistični zavarovalniški bilten 2016*. Ljubljana.
- Slovensko zavarovalno združenje. 2016b. *Učbenik za zavarovalne zastopnike in zavarovalne posrednike*, Ljubljana.
- Slovensko zavarovalno združenje. 2017. *Statistični zavarovalniški bilten 2017*. <https://szb.zav-zdruzenje.si/#Bilten> (16. 1. 2018)
- Škufca, Franc. 2003. *Zavarovalstvo na Slovenskem*. Ljubljana: Pegaz International.
- Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP). *Uradni list RS*. št. 70/94, 67/02, 13/05 in 30/06.
- Zakon o zavarovalništvu (ZZavar). *Uradni list RS*. št. 13/00, 91/00, 21/02, 50/04, 102/04, 79/06, 109/06, 102707, 69/09, 49/09, 79/10, 99/10, 90/12 in 56/13.
- Zakon o zavarovalništvu (ZZavar-1). *Uradni list RS*. št. 93/15.
- Zavarovalnica Maribor d.d. 2014. *Letno poročilo*. Interno gradivo, Zavarovalnica Maribor.
- Zavarovalnica Maribor d.d. 2015. *Letno poročilo*. Interno gradivo, Zavarovalnica Maribor.

Zavarovalnica Tilia d.d. 2014. *Letno poročilo*. Interno gradivo, Zavarovalnica Tilia.

Zavarovalnica Tilia d.d. 2015. *Letno poročilo*. Interno gradivo, Zavarovalnica Tilia.

Zavarovalnica Triglav, d.d. (ZT) 2012. *Splošni pogoji za zavarovanje odgovornosti PG-odg/12-1*.

Interno gradivo, Zavarovalnica Triglav.

Zavarovalnica Sava, d.d. (Sava) 2016a. *Letno poročilo*. Interno gradivo, Zavarovalnica Sava.

Zavarovalnica Sava, d.d. (Sava) 2016b. *Splošni pogoji za zavarovanje splošne civilne odgovornosti O 01/16*. Interno gradivo, Zavarovalnica Sava.